

ĢENERĀLADVOKĀTES KRISTĪNES ŠTIKSAS-HAKLAS
[CHRISTINE STIX-HACKL] SECINĀJUMI,
sniegti 2005. gada 2. jūnijā¹

Satura rādītājs

I — Ievads	I - 3455
II — Atbilstošās tiesību normas (norāde)	I - 3455
III — Fakti, pirmstiesas procedūra un tiesas procedūra	I - 3455
IV — Sākotnējās piezīmes	I - 3457
A — Administratīvās prakses nozīme tiesību normu izvērtēšanā	I - 3457
B — Atsevišķu gadījumu nozīme administratīvās prakses izvērtēšanā	I - 3458
V — Pirmais prasījums: izraidišanas raksturs	I - 3459
A — Iebildums par nepilnīgu transponēšanu	I - 3459
1) Lietas dalībnieku argumenti	I - 3459
2) Juridiskais vērtējums	I - 3460
B — Iebildums par nepilnīgu piemērošanu	I - 3464
1) Iebilduma saturs	I - 3464
2) Par iebildumu, ka administratīvā prakse neatbilst Kopienu tiesību prasībām	I - 3464
VI — Otrais prasījums: nosacījumi brīvas pārvietošanās ierobežošanai	I - 3467
A — Iebildums par nepilnīgu transponēšanu	I - 3467
1) Lietas dalībnieku argumenti	I - 3467

¹ — Oriģinālvaloda — vācu.

KOMISIJA/VĀCIJA

2) Juridiskais vērtējums	I - 3468
a) Pamata neskaidrības par termiņuzturēšanās atļaujas noteikumiem (<i>Aufenthaltsgesetz/EWG</i> 12. panta 1. punkta pirmais teikums)	I - 3468
b) Neskaidrības saistībā ar noteikumu par pastāvīgo uzturēšanās atļauju (<i>Aufenthaltsgesetz/EWG</i> 12. panta 1. punkta otrais teikums)	I - 3470
B — Iebildums par nepilnīgu transponēšanu	I - 3471
1) Par pieņemamību	I - 3471
a) Lietas dalībnieku argumenti	I - 3471
b) Juridiskais vērtējums	I - 3471
2) Par lietas būtību	I - 3473
a) Lietas dalībnieku argument	I - 3473
b) Juridiskais vērtējums	I - 3474
VII — Trešais prasījums: nelikumīgi ņemti vērā vispārējās prevencijas apsvērumi	I - 3475
A — Iebildums par nepilnīgu transponēšanu	I - 3475
1) Par pieņemamību	I - 3475
a) Lietas dalībnieku argumenti	I - 3475
b) Juridiskais vērtējums	I - 3476
2) Par lietas būtību	I - 3477
a) Lietas dalībnieku argumenti	I - 3477
b) Juridiskais vērtējums	I - 3477
B — Iebildums par nepilnīgu piemērošanu	I - 3478
1) Lietas dalībnieku argumenti	I - 3478
2) Juridiskais vērtējums	I - 3478
	I - 3453

VIII — Ceturtais prasījums: pamattiesības uz ģimenes dzīves neaizskaramību	I - 3480
A — Leģitīmo interešu neizvērtēšana	I - 3481
B — Nepilnīga leģitīmo interešu izvērtēšana	I - 3482
C — Secinājumi	I - 3484
IX — Piektais prasījums: tūlītēja izpilde	I - 3484
A — Lietas dalībnieku argumenti	I - 3484
B — Juridiskais vērtējums	I - 3485
1) Sprieduma apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01 piemērošanas apjoms	I - 3485
2) Pārbaudes par gadījuma steidzamību neesamība	I - 3486
X — Par tiesāšanās izdevumiem	I - 3487
XI — Secinājumi	I - 3488
PIELIKUMS	I - 3490
A — Kopienų tiesiskais regulējums	I - 3490
1) Direktīva 64/221/EEK	I - 3490
2) Regula (EEK) Nr. 1612/68	I - 3491
3) Direktīva 73/148/EEK	I - 3492
4) Direktīva 90/364/EEK	I - 3496
B — Valsts tiesiskais regulējums	I - 3498
1) Ārvalstnieku likums (turpmāk tekstā — <i>Ausländergesetz</i>)	I - 3498
2) Likums par Eiropas Kopienų dalībvalstu pilsoņu ieeļošanu un uzturēšanos (<i>Gesetz über Einreise und Aufenthalt von Staatsangehörigen der Mitgliedstaaten der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft</i>)	I - 3503
3) Administratīvā procesa kodeksa 80. panta 2. punkts	I - 3504

I — Ievads

1. Ar šo prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi Komisija vērsās pret to, ka, kā uzskata Komisija, nedz Vācijas Federatīvās Republikas tiesību akti attiecībā uz ārvalstnieku, kas ir Eiropas Savienības pilsoņi, izraidīšanu, nedz uz šo tiesisko regulējumu balstītā administratīvā prakse nav pietiekami nepārprotami saderīga ar Kopienu tiesībās paredzētajiem noteikumiem.

2. Komisija it īpaši norāda, ka ir pārkāpti šādi tiesību akti: EKL 18. un 39. pants, Direktīva 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu [uzturēšanos], kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību², Regula (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā³, Direktīva 73/148/EEK par dalībvalstu pilsoņu pārvietošanās un dzīvesvietas [uzturēšanās] Kopienā ierobežojumu atcelšanu saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu⁴ un Direktīva 90/364/EEK par tiesībām uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesībām]⁵.

2 — Padomes 1964. gada 25. februāra Direktīva 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu [uzturēšanos], kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību (OV L 56, 850. lpp.).

3 — Padomes 1968. gada 15. oktobra Regula (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.).

4 — Padomes 1973. gada 21. maija Direktīva 73/148/EEK par dalībvalstu pilsoņu pārvietošanās un dzīvesvietas [uzturēšanās] Kopienā ierobežojumu atcelšanu saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu (OV L 172, 14. lpp.).

5 — Padomes 1990. gada 28. jūnija Direktīva 90/364/EEK par tiesībām uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesībām] (OV L 180, 26. lpp.).

II — Atbilstošās tiesību normas (norāde)

3. Atbilstošais Kopienu un Vācijas Federatīvās Republikas tiesiskais regulējums ir pievienots secinājumu pielikumā.

III — Fakti, pirmstiesas procedūra un tiesas procedūra

4. 1998. gadā Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamentā un Komisijā iesniegtajām sūdzībām par dažādu Itālijas pilsoņu izraidīšanu, ko veikušas Bādenes-Virtembergas federālās zemes iestādes, uzsāka izmeklēšanas procedūru.

5. Komisija, uzskatot, ka noteiktas Vācijas Federatīvās Republikas tiesību normas un administratīvā prakse nesader ar Kopienu tiesību noteikumiem par uzturēšanās tiesībām dalībvalstīs, nosūtīja 1998. gada 8. jūlijā Vācijas valdībai brīdinājuma vēstuli.

6. Komisija uzskata, ka Vācijas valdības 1999. gada 25. marta atbilde nekļiedēja aizdomas par Kopienas tiesību pārkāpumu. Tādēļ Komisija 2000. gada 24. jūlijā nosūtīja Vācijas valdībai argumentētu atzinumu, kurā

tā izklāstīja Kopienų tiesību pārkāpumus un aicināja veikt vajadzīgos pasākumus minēto iebildumu izpildei divu mēnešu laikā.

tiesas spriedumu, vai pamatojot izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, ar atsauci uz šo neprecīzo tiesību normu,

7. Pat pēc 2000. gada 26. septembra Vācijas valdības atbildes Komisija uzskatīja, ka Vācija nav veikusi vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu savus no Kopienų tiesībām izrietošos pienākumus. Tādēļ Komisija ar 2002. gada 4. decembra prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā reģistrēts 2002. gada 5. decembrī, cēla prasību pret Vācijas Federatīvo Republiku sakarā ar pienākumu neizpildi EKL 226. panta izpratnē.

b) netransponējot pietiekami skaidri Kopienų tiesībās paredzētos nosacījumus brīvas pārvietošanās ierobežošanai *Aufenthaltsgesetz/EWG* [Likums par Eiropas Kopienų dalībvalstu pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos] 12. panta 1. punktā vai pamatojot izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, ar atsauci uz šo neprecīzo tiesību normu,

8. Prasības pieteikumā Komisija lūdz Tiesu:

1) atzīt, ka Vācijas Federatīvā Republika,

c) neparedzot pietiekami skaidri savos tiesību aktos, ka izraidīšanas lēmumi, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, nedrīkst būt pamatoti ar tiesību normu, kurai ir vispārējās prevencijas mērķi, vai pamatojot izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, ar vēlmi iebiedēt citus ārvalstniekus,

a) neparedzot pietiekami skaidri savos tiesību aktos, ka izraidīšanas lēmumi, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, nedrīkst būt pamatoti ar tiesību normu, kas paredz obligātu vai principiālu izraidīšanu, ja persona ir notiesāta ar spēkā stājušos

d) pieņemot tādus izraidīšanas lēmumus pret Savienības pilsoņiem, kuros nav ievērota atbilstoša saikne starp pamattiesībām uz ģimenes dzīves neaizskaramību, no vienas puses, un sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, no otras puses, un

- e) uzdodot nekavējoties izpildīt izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, gadījumos, kas nav steidzami,

A — *Administratīvās prakses nozīme tiesību normu izvērtēšanā*

nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 18. un 39. pantu, pamattiesībām uz ģimenes dzīves neaizskaramību kā Kopienas tiesību pamatprincipu, kā arī saskaņā ar Direktīvas 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu [uzturēšanos], kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību, 3. un 9. pantu, Regulas (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā 1. pantu, Direktīvas 73/148/EEK par dalībvalstu pilsoņu pārvietošanās un dzīvesvietas [uzturēšanās] Kopienā ierobežojumu atcelšanu saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu 1., 4., 5., 8. un 10. pantu un Direktīvas 90/364/EEK par tiesībām uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesībām] 1. un 2. pantu;

- 2) piespriet Vācijas Federatīvai Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

10. Šī prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi attiecas arī uz jautājumu, vai administratīvajai praksei ir nozīme to valsts tiesību normu interpretācijā, uz kurām šī prakse balstās. It īpaši šeit ir runa par to, vai no kādas noteiktas [administratīvās] prakses var secināt, ka valsts tiesību normas ir neskaidras un līdz ar to prettiesiskas.

11. Šajā sakarā ir jāvadās no sprieduma lietā Komisija/Itālija⁶. Šajā lietā Tiesai bija jāpārbauda valsts normatīvās un administratīvās tiesību normas, ņemot vērā šo normu interpretāciju valsts tiesās⁷.

12. Tiesa šajā lietā noteica šādu kritēriju:

IV — Sākotnējās piezīmes

9. Šajā tiesas procesā attiecībā uz noteiktas administratīvās prakses juridisko piemērošanas jomu ir divi pamata tiesību jautājumi, kuri jāapskata vispirms.

“32. Šeit nevar ņemt vērā izolētus tiesas spriedumus vai tādus [spriedumus], kuri

6 — 2003. gada 9. decembra spriedums lietā C-129/00 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-14637. lpp.).

7 — 30. un turpmākie punkti.

citādi orientētas judikatūras kontekstā ir nepārprotami mazākumā, kā arī valsts augstākās tiesas noraidītu interpretāciju. Tas neattiecas uz nozīmīgu tiesnešu veiktu interpretāciju, kuru augstākā tiesa nav noraidījusi vai pat ir apstiprinājusi.”

uz *Regierungspräsidenten* [apgabala pārvalde] lēmumiem, kuru relatīvā nozīme nav apstrīdama, nevarētu būt mēraukla tam, kā būtu jāinterpretē valsts normatīvās vai administratīvās normas.

13. Arī šīs lietas sprieduma 33. punktā Tiesa balstās uz “tiesas interpretāciju”. No tā izriet, ka administratīvā prakse vien nav pietiekama. Tam pretrunā nav arī sprieduma 41. punktā minētie argumenti, kuros Tiesa norāda uz administratīvo iestāžu veiktu strīdīgās tiesību normas interpretāciju un piemērošanu, jo Tiesa šajā punktā vienlaicīgi atsaucas arī uz “ievērojamu daļu tiesu”, ieskaitot arī attiecīgās valsts augstākās tiesas, sniegto interpretāciju un piemērošanu.

16. Tas neko nemaina faktā, ka administratīvā prakse pati par sevi var būt pretrunā Kopeņu tiesībām.

B — *Atsevišķu gadījumu nozīme administratīvās prakses izvērtēšanā*

14. Turpretī šajā lietā ir atklājies, ka tiesas, it īpaši administratīvās tiesas, neapstiprina administratīvo praksi.

17. Komisija savā prasības pieteikumā uzsver, ka tā atsevišķus gadījumus minējusi tikai kā piemērus, lai parādītu dažāda veida lēmumus un administratīvo praksi. No tā izriet, ka Komisija neprasa apsūdzētās dalībvalsts notiesāšanu katrā šajā atsevišķajā gadījumā.

15. Šīs lietas ietvaros apskatītā administratīvā prakse, kas attiecas gan drīz tikai un vienīgi

18. Tā kā Komisija pārmet, ka administratīvā prakse ir pretrunā Kopeņu tiesībām, tad šiem gadījumiem ir nozīme. Tādēļ nav jēgas atbildēt uz jautājumu, sākot no kādas pakā-

pes varētu pārbaudīt administratīvo praksi, vai tā pārkāpj Kopienų tiesības. Tāpat nav jēgas pārbaudīt, vai ir notikusi sistemātiska konkrētu atvasināto tiesību pārkāpšana⁸.

raksturu un izraidīšanas principiālo raksturu, kā arī to, ka Vācijas administratīvās iestādes ir balstījušas izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, ar atsauci uz šo neprecīzo tiesisko pamatu.

19. Kā jau Tiesa vairākos jautājumos ir secinājusi, pat viens atsevišķs administratīvās prakses gadījums var pārkāpt Kopienų tiesības. Tās attiecas uz valsts iepirkuma tiesībām⁹, vides tiesībām¹⁰ un — kā piemērs šai lietai — uzturēšanās tiesībām saskaņā ar šajā lietā piemērojamām Direktīvām¹¹.

A — *Iebildums par nepilnīgu transponēšanu*

1) Lietas dalībnieku argumenti

V — Pirmais prasījums: izraidīšanas raksturs

20. Ar pirmo prasījumu Komisija pieprasa, lai tiktu atzīts, ka *Ausländergesetz* (turpmāk tekstā — "*AuslG*") 47. pants nav pietiekami skaidrs attiecībā uz izraidīšanas obligāto

21. Komisija norāda, ka *AuslG* 47. pants ir tiešā un nepārprotamā pretrunā Direktīvas 64/221 3. panta 1. un 2. punktam, jo šajā likuma normā ir paredzēta obligāta izraidīšana un principiāli noteikts šādas izraidīšanas obligātums, ja kāds ārvalstnieks ir bijis notiesāts par vienu no šajā pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Komisija uzskata, ka kompetentajai iestādei ir jāizraida šāds ārvalstnieks, un citāda lēmuma pieņemšanā tai nav atstāta nekāda rīcības brīvība.

8 — Skat. 2005. gada 26. aprīļa spriedumu lietā C-494/01 Komisija/Irija (Krajums, I-3331. lpp.).

9 — Skat. 2003. gada 10. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-20/01 un C-28/01 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-3609. lpp.).

10 — 1992. gada 7. aprīļa spriedums lietā C-45/91 Komisija/Griekija (*Recueil*, I-2509. lpp.).

11 — 2005. gada 14. aprīļa spriedums lietā C-157/03 Komisija/Spānija (Krajums, I-2911. lpp.).

22. Itālijas valdība, kas iestājusies lietā, lai atbalstītu Komisijas prasījumus, pauž līdzīgu uzskatu, ka ārvalstniekus regulējošās Vācijas

likuma normas nav saderīgas ar Kopienų tiesībām, ja tās paredz automātisku kādas citas dalībvalsts pilsoņa izraidīšanu, balstoties vienīgi uz kriminālo sodāmību.

23. Turpretim Vācijas valdība norāda, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem Savienības pilsoņu izraidīšana var notikt tikai atbilstoši Kopienų tiesiskā regulējuma prasībām. Savienības pilsoņu izraidīšanā būtiska loma ir ne tikai *AuslG* 47. pantam, bet arī *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. pantam un *Freizügigkeitsverordnung/EG* [Vispārējie noteikumi par dalībvalstu pilsoņu brīvu pārvietošanos] 4. pantam.

24. Savienības pilsoņi ir izdevīgākā tiesiskā situācijā attiecībā pret trešo valstu piederīgajiem, jo Vācijā papildus vispārīgam *Ausländergesetz* pastāv īpašs *Aufenthaltsgesetz/EWG*, kā arī *Freizügigkeitsverordnung/EG*, kurš attiecas tikai uz Savienības pilsoņiem. Vispārēja likuma pieņemšana, kura dažas jomas saturiski papildina īpašs likums, ir pierasta likumdošanas prakse. *AuslG* 2. panta 2. punktā ir skaidri noteikts *Aufenthaltsgesetz*

setz/EWG noteikumu pārākums pār *Ausländergesetz* noteikumiem. Tas nozīmē, ka tiesiskās sekas Savienības pilsoņu obligātās izraidīšanas vai principiālās izraidīšanas gadījumā ir piemērojamas tikai tad, ja ir izpildīti *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta noteikumi.

2) Juridiskais vērtējums

25. Kā jau Tiesa to vairākkārt¹² ir norādījusi, izraidīšana, kas tiek veikta automātiski, pamatojoties uz kriminālu sodāmību, neņemot vērā noziedzīgā nodarījumā vainīgā personīgo darbību vai viņa radīto apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai, nav saderīga ar Kopienų tiesību principiem un it īpaši EKL 39. panta 3. punktu un Direktīvas 64/221 3. pantu¹³.

26. Tiesa pamato, ka izraidīšanas pasākumu kā šķēršļa Savienības pilsoņu pamatbrīvību īstenošanai attaisnošana, atsaucoties uz sabiedrisko kārtību, ir pieļaujama tikai tādos

12 — 1999. gada 19. janvāra spriedums lietā C-348/96 *Calfa* (*Recueil*, I-11. lpp., 27. punkts), 2000. gada 10. februāra spriedums lietā C-340/97 *Nazli* (*Recueil*, I-957. lpp., 40. punkts) un 2004. gada 29. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01 *Orfanopoulos* u.c. (*Recueil*, I-5257. lpp., 68. punkts).

13 — Iepriekš 12. zemsviras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *Orfanopoulos* u.c., 70. un 71. punkts.

gadījumos, kad papildus sabiedriskās kārtības traucējumiem, ko rada jebkurš likuma pārkāpums, pastāv reāli un pietiekami nopietni draudi sabiedrības pamatinteresēm¹⁴. Krimināla sodāmība var attaisnot izraidīšanu tikai tad, ja šo sodāmību pamatojošie apstākļi norāda uz tādu personīgu darbību, kas šobrīd apdraud sabiedrisko kārtību¹⁵.

27. No tā izriet, ka tiesiskais regulējums, kurā, neņemot vērā izraidāmās personas personīgos apstākļus, ir paredzēta obligātā izraidīšana vai principiālā izraidīšana, ir pretrunā Kopieniu tiesībām.

28. Lietā *Orfanopoulos* Tiesai tika uzdots jautājums, vai EKL 39. panta 3. punkts un Direktīvas 64/221 3. pants nepieļauj valsts tiesību normas, kuras paredz izraidīt citu dalībvalstu pilsoņus, kuri ir notiesāti par tiši izdarītu *Betäubungsmittelgesetz* [Likums par narkotiskajām vielām] paredzētu noziedzīgu nodarījumu ar sodu uz vismaz diviem gadiem, kas izciešams jauniešu labošanas iestādē, vai ar brīvības atņemšanu par aizneuzmanības izdarītu noziedzīgu nodarījumu.

14 — 1977. gada 27. oktobra spriedums lietā 30/77 *Bouchereau* (*Recueil*, 1999. lpp., 35. punkts) un iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *Orfanopoulos* u.c., 66. punkts.

15 — Skat. iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *Orfanopoulos* u.c., 67. punkts.

29. Tiesa atzina, ka izraidīšana, kas balstīta uz valsts likuma normu, kura nosaka citu dalībvalstu pilsoņu izraidīšanu, kuri ir notiesāti par noteiktiem noziedzīgiem nodarījumiem, ir *automātiska*, neņemot vērā ne pārkāpuma izdarītāja personīgo darbību, ne viņa pašreizējo apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai¹⁶.

30. Tiesa turpreti nesniedza atbildi lietā *Orfanopoulos* un *Oliveri* par *AuslG* 47. panta saderību ar EKL 39. pantu un Direktīvas 64/221 3. pantu. Šis jautājums pagaidām vēl līdz galam nav noskaidrots. Tādēļ būtu jāpārbauda, vai Vācijas tiesību normas satur šādu automātisku rīcību.

31. *AuslG* 47. pants paredz ikvienas personas, ja tā ir bijusi notiesāta ar spēkā stājušos tiesas spriedumu, obligātu izraidīšanu par tiši izdarītiem 1. punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un principiālu izraidīšanu par tiši izdarītiem 2. punkta 1. apakšpunktā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Šie noteikumi nosaka, ka saskaņā ar *AuslG* 1. panta 2. punktu ārvalstnieks ir ikviens persona, kurai nav Vācijas pilsonības, pat ja tie ir Savienības pilsoņi.

16 — Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *Orfanopoulos* u.c., 69. un turpmākie punkti.

32. Katrā ziņā *AuslG* 47. panta 1. punkts nosaka obligātu izraidīšanu ar spēkā stājušos tiesas spriedumu apstiprinātas kriminālās sodāmības gadījumā, neatstājot rīcības brīvību personīgu apstākļu izvērtēšanai. Rezultātā tas pats attiecas arī uz *AuslG* 47. panta 2. punktā noteikto principiālo izraidīšanu. Lai gan šeit ir paredzēta piemērojamības apsvērumu izvērtēšana, tomēr citas tiesiskās sekas var pamatot tikai tādi apstākļi, kas liktu principiālajai izraidīšanai būt nesamērigam sodam, tas varētu notikt tikai un vienīgi pavisam netipiskos gadījumos. Regulāra attiecīgo indivīdu personīgās darbības ņemšana vērā šeit nav ietverta.

33. *AuslG* 47. panta 1.punkts un arī *AuslG* 2. punkta 1. punkts nosaka automātisku izraidīšanu. Šie noteikumi ir apskatīti atsevišķi, tādēļ tie nav atbilstīgi Kopienų tiesībām.

34. Taču ir jāņem vērā, ka Vācijas likumdevējs ar Likumu par Eiropas Kopienų dalībvalstu pilsoņu ieeļošanu un uzturēšanos (*Aufenthaltsgesetz/EWG*) ir radījis īpašas likuma normas, kas regulē Savienības pilsoņu izraidīšanu. *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 3. punkts nosaka, ka drīkst veikt izraidīšanas pasākumus tikai gadījumā, ja to pamato attiecīgā indivīda personīgā darbība. Šī paša likuma 12. panta 4. punkts tieši nosaka, ka

iepriekšējas kriminālās sodāmības fakts pats par sevi nav pietiekams, lai pamatotu pasākumus vai lēmumus, ar kuriem izbeidz uzturēšanos. Tādēļ Direktīvas noteikumi 12. pantā ir ņemti vērā pietiekamā apmērā.

35. *AuslG* 2. panta 2. punkts regulē šo abu likumu normu saistību tā, ka *AuslG* ir piemērojams tikai tad, ja Kopienų tiesības un *Aufenthaltsgesetz/EWG* neparedz citādus noteikumus.

36. Tādēļ centrālais jautājums ir, vai piemērojamo likumu sistēma, respektīvi, *AuslG* piemērošana uz Savienības pilsoņiem kā *lex generalis*, kā arī *Aufenthaltsgesetz/EWG* kā *lex specialis*, atbilst Direktīvas 64/221 noteikumiem.

37. Transponējot kādu direktīvu, dalībvalstis var brīvi izvēlēties tās transponēšanas formu un veidus, jo direktīva ir saistoša tikai attiecībā uz tās sasniedzamo rezultātu¹⁷. Līdz ar to dalībvalstij ir nodrošināta iespēja transponēt attiecīgo direktīvu savā tiesību sistēmā tā, lai tā neradītu tajā svešķermeņi. Transponēšanas procesā dalībvalstij ir pie-

17 — 2003. gada 23. oktobra spriedums lietā C-40/02 *Scherndl* (*Recueil*, I-12647. lpp., 43. punkts) un 1977. gada 23. novembra spriedums lietā 38/77 *Enka* (*Recueil*, 2203. lpp., 11. punkts).

nākums novērst divu vienādu likuma normu pārklāšanos tādā veidā, kā tas ir izdevīgāk attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmai, bet vienlaicīgi Koptienus tiesībām jābūt transponētām pareizā veidā.

38. Vācijas likumdevējs transponēja Direktīvu 64/221, pieņemot *Aufenthaltsgesetz/EWG*, un līdz ar to radīja īpašus noteikumus, kuri atbilstoši Koptienus tiesībām regulē Savienības pilsoņu uzturēšanos Vācijas Federatīvajā Republikā.

39. Šos īpašos noteikumus likumdevējs apkopoja atsevišķā likumā un salīdzinājumā ar *AuslG*, kurš attiecas uz visiem ārvalstniekiem, *Aufenthaltsgesetz/EWG* ir pārāka tiesību norma par *AuslG*.

40. Kāda likuma piemērošana kā *lex specialis* nozīmē to, ka šī likuma norma, ciktāl pastāv tās piemērošanas joma, ir pārāka savā piemērošanā par vispārīgo likuma normu. Tiktāl materiāli ir jāpiemēro tikai un vienīgi īpašā likuma norma.

41. Uz Savienības pilsoņiem pārsvarā attiecas *AuslG*. Bet *Aufenthaltsgesetz/EWG*, ciktāl

tas atbilst šiem priekšnoteikumiem, nodrošina tikai materiāli tiesisko regulējumu. Ja runa ir par Savienības pilsoņiem, kuri saskaņā ar Koptienus tiesībām bauda pārvietošanās brīvību EKL 18. panta un EKL 39. panta izpratnē, tad tiem tiek piešķirta aizsardzība pret izraidīšanu saskaņā ar *Aufenthaltsgesetz/EWG* tādā veidā, kā to paredz Koptienus tiesības Direktīvā 64/221.

42. Galu galā *lex specialis* ir princips, kurš ir kopīgs dalībvalstu tiesību tradīcijās un tādēļ nerada neskaidrus jautājumus par piemērojamo likumu. Tiesa arī attiecībā uz šo principu skaidri noteica, ka jaunāka likuma norma ir pārāka par iepriekš spēkā esošu likuma normu¹⁸.

43. Tādējādi ir jānosaka, ka *AuslG* 47. pants šajā jautājumā nav neskaidrs un tādēļ arī nav pretrunā Direktīvas 64/221 3. panta 1. un 2. punktā noteiktajām Koptienus tiesībām.

44. Tādēļ pirmā prasījuma pirmā daļa ir nepamatota.

18 — 2002. gada 7. marta spriedums lietā C-145/99 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-2235. lpp. 38. punkts).

B — *Iebildums par nepilnīgu piemērošanu*

2) Par iebildumu, ka administratīvā prakse neatbilst Kopienų tiesību prasībām

1) Iebilduma saturs

45. Komisija ceļ iebildumus pret tādu administratīvo praksi, kura balstās uz automātisku izraidīšanu, kā to Komisija atspoguļoja prasības pieteikumā. Līdz ar to vispirms ir jāatbild uz jautājumu, ko Komisija saprot ar šeit minēto administratīvo praksi.

46. Prasības pieteikuma 15. punktā Komisija izklāsta, ka šīs prasības mērķis nav pārbaudīt atsevišķus jautājumus atsevišķos gadījumos. Tādēļ atsevišķi gadījumi tiek apskatīti tikai kā piemēri un uzskates līdzekļi. Atsevišķu gadījumu nosaukšana neizslēdz iespēju, ka arī citus gadījumus var uzskatīt par tiesību pārkāpumu piemēriem.

47. No tā izriet, ka Komisija ar administratīvo praksi saprot atsevišķu lēmumu kopumu.

48. Komisija iebilst, ka Vācijas iestādes visos norādītajos gadījumos izraidīšanas lēmumus attiecībā uz Savienības pilsoņiem ir balstījušas uz *AuslG* 47. panta tiesisko pamatu un tā rezultātā daudzi lēmumi ir tieši pamatoti ar to, ka tas ir obligāts lēmums, kas iestādēm neatstāj nekādu rīcības brīvību.

49. Vācijas valdība atzīst, ka Savienības pilsoņa izraidīšanas gadījumā tiek piemērots visu atbilstošo tiesību normu kopums un ka *AuslG* 47. pants tiek piemērots tikai *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta kontekstā. Turklāt Vācijas valdība savos apsvērumos norāda uz *AuslG* vispārējām administratīvajām tiesību normām (turpmāk tekstā — “*Ausländergesetz-VwV*”), saskaņā ar kurām izraidīšanas lēmums ir pakļauts *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta izņēmumiem (*Ausländergesetz-VwV* Nr. 45.0.5.1 un Nr. 47.0.2.1).

50. Komisija iebilda tikai pretniecīgu skaitu lēmumu. Tas varētu būt saistīts ar to, ka Komisijai pamatā nebūtu vienkārši pārbaudīt katru atsevišķo gadījumu, nemaz nerunājot, ka tā varētu pārbaudīt visu administratīvo praksi, cik lielā mērā visi iestāžu lēmumi atbilst Kopienų tiesībām. Tādēļ Komisijai nav

citas iespējas uzzināt par atsevišķajiem gadījumiem, kuros acīmredzami tiek pārkāptas Kopienu tiesības, kā vien saņemot šo informāciju no citiem. Šajā gadījumā Komisija informāciju par šiem gadījumiem lielākoties saņēma no attiecīgajiem indivīdiem, tādēļ arī tās vērtējums pēc būtības balstās uz informāciju par lēmumiem šajos gadījumos.

dalībvalstīm ir vislabākā iespēja sniegt informāciju un to pārbaudīt, proti, dalībvalstu pienākums sīki un pilnīgi pierādīt šīs informācijas pareizību un attiecīgā gadījumā norādīt uz Komisijas apgalvojumu neprecizitāti.

51. Šajā sakarā rodas jautājums, kam šajā prasībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi būtu pierādīšanas pienākums attiecībā uz konkrētiem apstākļiem.

52. Saskaņā ar Kopienu tiesībām un pastāvīgo judikatūru¹⁹ Komisijai ir pienākums iesniegt pierādījumus par iespējamo pienākumu neizpildi, respektīvi, Komisijai ir jāpierāda, ka dalībvalsts nav pildījusi savus EK līgumā noteiktos pienākumus.

53. Neskatoties uz to, daudzos spriedumos, pārsvarā lauksaimniecības jomā, Komisijai ir piešķirti atvieglojumi pierādījumu sniegšanā²⁰. Šie Komisijai piešķirtie atvieglojumi pierādījumu sniegšanā balstās uz to, ka

54. Jautājums ir, vai to var vispārināt arī uz pierādīšanas pienākumu sadalījumu. Pamatā ir jāpieņem, ka dalībvalsts vienmēr būs labāk informēta nekā Komisija un tādēļ dalībvalstij šajā ziņā ir priekšrocības. Tādēļ vēlme vispārīgi pamatot pierādīšanas pienākumu maiņu ir pretrunā vispārējai procesuālajai kārtībai.

55. Pierādīšanas pienākuma maiņa ir pieņemama tikai gadījumā, ja dalībvalsts pierādīšanas pienākums izriet jau no Kopienu tiesību normām, jo šādos gadījumos valstij ir pienākums uzglabāt dokumentētus faktus un attiecīgā gadījumā tos uzrādīt. Tomēr attiecībā uz izraidīšanu kā brīvas pārvietošanās tiesību ierobežojumu tā nopietno sekudēļ to nevar attiecināt.

19 — Skat. arī 1991. gada 19. marta spriedumu lietā C-249/88 Komisija/Belģija (*Recueil*, I-1275. lpp., 6. punkts), 1994. gada 9. februāra spriedumu lietā C-119/92 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-393. lpp., 37. punkts) un 1997. gada 23. oktobra spriedumu lietā C-160/94 Komisija/Spānija (*Recueil*, I-5851. lpp., 17. punkts).

20 — Skat. 2001. gada 6. marta spriedumu lietā C-278/98 Nīderlande/Komisija (*Recueil*, I-1501. lpp., 39.–41. punkts), 2003. gada 19. jūnija spriedumu lietā C-329/00 Spānija/Komisija (*Recueil*, I-6103. lpp., 68. punkts) un 2004. gada 4. marta spriedumu lietā C-344/01 Vācija/Komisija (*Recueil*, I-2081. lpp., 58. punkts).

56. Komisijai visaptveroši nav jāpierāda kāds pārkāpums. Pat atsevišķi gadījumi ir pietiekami, lai pierādītu Kopienu tiesību pārkāpumu.

57. No neapstrīdētā Komisijas argumenta, kas attiecas arī uz lēmumiem, kurus tiesa ir atcēlusi vai kuri citu iemeslu dēļ nav izpildīti, ir skaidrs, ka ir pieņemti vairāki administratīvi lēmumi ar pamatojumu, ka kompetentajai iestādei nav atstāta nekāda rīcības brīvība un to ierobežo *AuslG* 47. pants²¹.

58. Turklāt šie lēmumi nav pieņemti tikai dažās iestādēs vienā reģionā, bet gan visā Bādenes-Virtembergas federālās zemes teritorijā²². Daudzus izraidīšanas gadījumus administratīvā apstrīdēšanas procesa ietvaros ar lēmumu ir apstiprinājusi augstāk stāvošā iestāde, *Regierungspräsidium*.

59. Visbeidzot ir jānorāda, ka pietiek pat ar vienu pierādītu administratīvu lēmumu, kurš

ir pretrunā Kopienu tiesībām, lai pamatotu valsts pienākumu neizpildi²³.

60. Šādu Kopienu tiesībām pretrunīgu Vācijas administratīvo iestāžu lēmumu par izraidīšanu 2000. gada 23. martā ir pieņēmusi *Regierungspräsidium Freiburg* [Freiburgas apgabala pārvalde].

61. Ar šādu lēmumu saskaņā ar *AuslG* 47. panta 2. punkta pirmo apakšpunktu Vīzu un ārvalstnieku reģistrācijas iestāde izraidīja Savienības pilsoni no Vācijas Federatīvās Republikas teritorijas. Izraidīšana tika pamatota ar to, ka šī likuma norma uzliek pienākumu veikt izraidīšanu un neatstāj nekādu rīcības brīvību. Šī likuma norma neparedz nedz no vispārīgiem gadījumiem atšķirīgus netipiskus izņēmuma gadījumus, nedz arī *AuslG* 47. panta 3. punktā noteikto ārvalstnieku izraidīšanas aizsardzību. Atbilstošie administratīvie noteikumi, uz kuriem norādīja Vācijas valdība, nemaz netika ņemti vērā.

62. Lidz ar to Vīzu un ārvalstnieku reģistrācijas iestāde šo vienu Savienības pilsoņa izraidīšanas gadījumu pamatoja uz iespējamu pamatu, kurš pietiekamā mērā neņem vērā

21 — Skat. prasības pieteikuma 18. lpp.

22 — Skat. 1999. gada 9. novembra spriedumu lietā C-365/97 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-7773. lpp., 69. punkts).

23 — Skat. iepriekš 11. zemsviras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Spānija.

Savienības pilsoņu uzturēšanās noteikumus Direktīvas 64/221 izpratnē. Tā izraidīšanu veica, pamatojoties tikai uz kriminālo sodāmību saskaņā ar *AuslG* 47. pantu, respektīvi, nepiemēroja ne *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 4. punktu, kurš tieši aizliedz šādu izraidīšanu, ne arī *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 3. punktu, kurš paredz ņemt vērā Savienības pilsoņa personīgo darbību.

šanai sabiedriskās kārtības interesēs, un Vācijas administratīvās iestādes ir pamatojušas izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, ar atsauci uz šo neprecīzo tiesību normu.

63. Neskatoties uz to, ka šajā lietā kā piemērs tika pārbaudīts tikai viens atsevišķs gadījums, kurā tika pārkāptas Koptienu tiesības, tas ir pietiekami, lai secinātu, ka administrācija ir kļūdaini piemērojusi likuma normas, vēl jo vairāk, ka tā ir līdzīgi rīkojusies arī vairākos citos gadījumos.

A — *Iebildums par nepilnīgu transponēšanu*

1) Lietas dalībnieku argumenti

64. Līdz ar to pirmā prasījuma otrā daļa ir pamatota.

VI — Otrais prasījums: nosacījumi brīvas pārvietošanās ierobežošanai

65. Ar otro prasījumu Komisija pārmet, ka *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta noteikumi nav pietiekami skaidri attiecībā uz nosacījumiem brīvas pārvietošanās ierobežo-

66. Komisija uzskata, ka *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. pants nepietiekoši skaidri transponē atvasinātās Koptienu tiesības. Izraidīšanas pastāvīgās uzturēšanas atļaujas gadījumā (tikai nopietnas sabiedriskās kārtības un drošības dēļ) nodalīšana no izraidīšanas termiņuzturēšanās atļaujas gadījumā (sabiedriskās kārtības, valsts drošības un veselības aizsardzības dēļ) rada priekšstatu, ka izraidīšanai termiņuzturēšanās atļaujas gadījumā pietiek ar "parastajiem" nopietnas sabiedriskās kārtības un drošības iemesliem. Tas gan būtiski atšķiras no prasībām, kādas Tiesa EKL 39. panta 4. punkta izvērtēšanas ietvaros attiecina uz sabiedrisko kārtību.

67. Turpretim Vācijas valdība norāda, ka ar *Aufenthaltsgesetz/EWG* ietverto norādi uz EKL noteikumiem ir pietiekami skaidrs, ka šie jēdzieni ir jāinterpretē atbilstoši Tiesas sniegtajai Līguma interpretācijai, un līdz ar to šeit nepastāv tiesiskās drošības trūkums.

2) Juridiskais vērtējums

a) Pamata neskaidrības par termiņuzturēšanās atļaujas noteikumiem (*Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta pirmais teikums)

68. Neraugoties uz to, ka Komisija būtībā pārmet EKL 39. panta pārkāpumu, ir skaidrs, ka ir jāpārbauda, vai nav pārkāpti Direktīvas 64/221 noteikumi, vismaz tie noteikumi, kuri konkrētīzē darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā un uzturēšanās Kopienā ierobežojumus. Direktīvas 64/221 2. panta 1. punkts paredz, ka izraidīšanu no kādas valsts teritorijas drīkst veikt, lai garantētu sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību.

69. Tieši šāds būtībā ir arī Vācijas *Aufenthaltsgesetz/EWG* teksts. Jautājums ir tikai, vai vienkārša Kopienas tiesību normas repro-

ducēšana veido neskaidrības, proti, vai Vācijas likuma normās ir pietiekami skaidri transponētas Direktīvas prasības par ārvalstnieku, kas ir Savienības pilsoņi, izraidīšanu no valsts teritorijas.

70. Direktīvā ietvertie noteikumi ir transponējami ar neapstrīdamu saistošo spēku, ar prasīto specifiskumu, precizitāti un skaidrību, lai nodrošinātu tiesisko drošību²⁴.

71. No vienas puses, kādas direktīvas normu transponēšana neprasa formālu un burtisku pārņemšanu noteiktā un īpašā likuma normā, bet pietiek tikai transponēt vispārēju tiesisko kontekstu valsts tiesībās tā, lai šī likuma norma patiešām pietiekami skaidri un precīzi nodrošinātu direktīvas pilnīgu piemērošanu²⁵.

72. No otras puses, tiesiskās drošības princips prasa atbilstošu publicitāti valsts pasā-

24 — Skat. arī 1994. gada 24. marta spriedumu lietā C-80/92 Komisija/Belģija (*Recueil*, I-1019. lpp., 20. punkts), 1995. gada 26. oktobra spriedumu lietā C-151/94 Komisija/Luksemburģa (*Recueil*, I-3685. lpp., 18. punkts), 2003. gada 27. februāra spriedumu lietā C-415/01 Komisija/Belģija (*Recueil*, I-2081. lpp., 21. punkts) un 2003. gada 20. novembra spriedumu lietā C-296/01 Komisija/Francija (*Recueil*, I-13909. lpp., 54. punkts).

25 — 2004. gada 7. janvāra spriedums lietā C-58/02 Komisija/Spānija (*Recueil*, I-621. lpp., 26. punkts) un 1999. gada 9. septembra spriedums lietā C-217/97 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-5087. lpp., 31. punkts).

kumiem, kas veikti saskaņā ar Kopienų tiesisko regulējumu, lai ļautu tiesību subjektiem, kurus skar šie pasākumi, precīzi zināt savas tiesības un pienākumus attiecīgajā jomā, ko reglamentē Kopienų tiesības²⁶.

73. Tādēļ burtiska direktīvas normu transponēšana principā nav pietiekama, lai izpildītu prasības, kas noteiktas ar direktīvas transponēšanu. Šeit runa ir vienīgi par to, vai *Aufenthaltsgesetz/EWG* izmantotie jēdzieni dod informāciju par to piemērojamību Kopienų tiesību ietvaros, proti, vai direktīvas aizsardzības piemērošanas joma pārklāj valsts likuma normas aizsardzības piemērošanas jomu.

74. *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. pantā tieši aiz jēdzieniem "sabiedriskā kārtība, valsts drošība un veselības aizsardzība" ir norāde uz Līguma 48. panta 3. punktu un 56. panta 1. punktu. Norādes uz šīm tiesību normām skaidri parāda, ka pamatbrīvībām ir jāpiemēro attiecīgās Kopienų tiesību normas, kuras savukārt Tiesa ir konkretizējusi savā judikatūrā²⁷.

26 — Iepriekš 24. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Belģija, 21. punkts, un 2002. gada 20. jūnija spriedums lietā C-313/99 *Mulligan* u.c. (*Recueil*, I-5719. lpp., 51. turpmākie punkti).

27 — Skat. 14. zemsvītras piezīmi.

75. Ir jājautā, vai tikai vienkārša norāde uz primāro tiesību normām ir pietiekoša, lai izpildītu Tiesas noteiktos priekšnoteikumus. Tālāk direktīvas noteikumu transponēšana paredz, ka valsts tiesību normai *pašai par sevi* ir jābūt saprotamai un tik skaidrai un precīzai, lai būtu nodrošināta tiesiskā drošība. Ja šīs tiesību normas, ieskaitot arī tālākās tiesību normas, pirmo interpretāciju Kopienų tiesību kontekstā sniedz Tiesa, tad tas negatīvi ietekmē nepieciešamo tiesisko drošību.

76. Visbeidzot, tā kā ir norādīts tikai un vienīgi uz primārajām tiesībām, indivīds, uz kuru attiecas šīs tiesību normas, lasot *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punktu, nevar secināt, kādus ierobežojumus Tiesas judikatūra uzliek sabiedriskās kārtības, valsts drošības un veselības aizsardzības gadījumos.

77. *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta neskaidribu vēl vairāk pastiprina tas, ka *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta pirmajā teikumā minētajos gadījumos izraidišanas pamatojumam nav vajadzīgs nopietns iemesls. Tas tomēr ir pretrunā Tiesas judikatūrai, saskaņā ar kuru izraidišanas pasākumu var pamatot kā Savienības pilsoņu pamatbrīvību nodrošināšanas iero-

bežojumu sabiedriskās kārtības dēļ tikai tad, ja pastāv reāli un pietiekami nopietni draudi, kas aizskar sabiedrības pamatintereses²⁸.

noteikumi vispārīgi atsaucas uz *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punktu, nenosaukot pirmo un otro teikumu.

78. Administratīvie noteikumi Nr. 47.0.2.1 nosaka, ka izraidīšanu drīkst veikt tikai, ja pastāv reāli un pietiekami nopietni draudi, kas aizskar sabiedrības pamatintereses. Tomēr šie noteikumi nepalielina pašas transponētās tiesību normas skaidrību. Pirmkārt, administratīvie noteikumi ir administrācijas iekšējie noteikumi, kuriem pamatā nav nekāda ārēja iedarbība un par kuriem tiesību subjekti nevar zināt. Tādēļ tiem [tiesību subjektiem], pamatojoties uz administratīvajiem noteikumiem, nav iespējas uzzināt par savu tiesību apjomu. Otrkārt, Administratīvie noteikumi Nr. 47.0.2.1 nosaka, ka izraidīšanu drīkst veikt tikai, ja pastāv reāli un pietiekami nopietni draudi, kas aizskar sabiedrības pamatintereses. Turklāt šajos noteikumos nav noteiktas nekādas atšķirības starp *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta pirmo un otro teikumu.

80. Tādēļ *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta pirmais teikums neatbilst Tiesas priekšnoteikumiem par direktīvu transponēšanu.

b) Neskaidrības saistībā ar noteikumu par pastāvīgo uzturēšanās atļauju (*Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta otrais teikums)

79. Taču arī Administratīvie noteikumi Nr. 45.0.5.1 nerada nekādu skaidrību. Šie noteikumi nosaka, ka izraidīšanu drīkst veikt sabiedriskās kārtības, valsts drošības un veselības aizsardzības dēļ. Turklāt arī šie

81. *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta otrais teikums attiecībā uz personām ar pastāvīgo uzturēšanās atļauju tieši paredz, ka šādas personas drīkst izraidīt tikai nopietnu drošības un sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ.

82. Tādēļ no noteikuma teksta tieši izriet, ka ne katrs tiesiskās kārtības pārkāpuma gadījums ir pietiekams iemesls izraidīšanai, bet gan daudz lielākā mērā ir jāņem vērā šī pārkāpuma iemesls un nopietnība.

28 — Iepriekš 14. zemsvirtras piezīmē minētais spriedums lietā *Bouchereau*, 35. punkts.

83. Tādējādi *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta otrais teikums transponē Direktīvas 64/221 3. pantu atbilstoši Kopienų tiesībām, kā to pastāvīgās judikatūras ietvaros ir interpretējusi Tiesa²⁹.

12. panta 1. punkta pārprotamajām normām, tika pieņemti atsevišķi ar Kopienų tiesībām nesaderīgi lēmumi.

B — Iebildums par nepilnīgu transponēšanu

1) Par pieņemamību

a) Lietas dalībnieku argumenti

84. Vācijas valdība uzskata, ka šis prasības pieteikums ir daudz plašāks nekā [Komisijas] argumentētajā atzinumā ietvertais iebildums. Savā argumentētajā atzinumā Komisija iebilst pret transponēšanas veidu, kā Vācijas likumdevējs *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punktā ir transponējis Kopienų tiesības. Ir būtiska atšķirība, vai Komisija abstrakti apstrīd tikai tiesību aktos transponējamu aktu, kurš ir pretrunā Kopienų tiesībām, vai prasības pieteikumu papildina ar iebildumu, ka pastāv administratīvā prakse, kuras ietvaros, pamatojoties uz *Aufenthaltsgesetz/EWG*

85. Turpretī Komisija pauž viedokli, ka tā savā prasības pieteikumā pirmstiesas procedūras prasījumus nepārņēma burtiski, bet gan tos precizēja. Taču šie precizētie prasījumi nepārsniedz brīdinājuma vēstulē un argumentētajā atzinumā ietverto iebildumu apjomu. Turklāt kļūdainā prakse ir galvenais iebildumu aspekts un līdz ar to viens no būtiskiem iebildumiem, kas izriet jau no pirmstiesas procedūras.

b) Juridiskais vērtējums

86. Prasībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi EKL 226. pantā minētās pirmstiesas procedūras ietvaros attiecīgajai dalībvalstij ir jābūt garantētai iespējai pildīt savas Kopienų tiesību saistības un efektīvi aizstāvēt sevi pret Komisijas iebildumiem³⁰.

29 — Iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Bouchereau*, 35. punkts, un iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *Orfanopoulos u.c.*, 66. punkts.

30 — 1988. gada 2. februāra spriedums lietā 293/85 Komisija/Belģija (*Recueil*, 305. lpp., 13. punkts), 1997. gada 20. marta spriedums lietā C-96/95 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-1653. lpp., 22. punkts), 2002. gada 15. janvāra spriedums lietā C-439/99 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-305. lpp., 10. punkts) un 2004. gada 24. jūnija spriedums lietā C-350/02 Komisija/Nīderlande (Krajums, I-6213. lpp., 18. punkts).

87. Šajā sakarā adekvāta šī procesa norise ir ne tikai Līgumā noteikta būtiska attiecīgās dalībvalsts tiesību aizsardzības garantija, bet arī garants tam, ka iespējamam tiesas procesam ir viennozīmīgi noteikts strīda priekšmets³¹.

88. Saskaņā ar Tiesas judikatūru Komisijas argumentētajā atzinumā un prasībā ir jābūt minētiem tiem pašiem iebildumiem kā brīdinājuma vēstulē, ar kuru tika uzsākta pirmstiesas procedūra. Taču šī prasība nevar iet tik tālu, ka visos gadījumos ir burtiski jāsakrīt brīdinājuma vēstulē ietvertajam iebildumam, argumentētā atzinuma rezolūcijas daļai un prasībā norādītajiem prasījumiem, ja prāvas strīda priekšmets netiek paplašināts vai grozīts, bet tikai ierobežots³².

89. Iebildums Vācijai, ka tā Savienības pilsoņu izraidīšanu balstīja uz *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. pantu, burtiski nesakrīt ar argumentētajā atzinumā minētajiem iebildumiem. Argumentētā atzinuma vi) punktā ir skaidri minēts tikai iebildums par neskaidru Kopienas tiesību normu transponēšanu.

90. Tomēr ir jāņem vērā, ka Komisija savā argumentētā atzinuma iv) punktā iebilst, ka Vācijas administratīvās iestādes ir pieņēmušas lēmumus par Savienības pilsoņu izraidīšanu gadījumos, kad nebija pierādīts reāls un pietiekami nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai, kas aizskar sabiedrības pamatintereses.

91. Ir jājautā, vai šis iebildums, kaut arī nav burtiski identisks, vismaz saturiski atbilst otrajam prasījumam, ciktāl tas attiecas uz kļūdainu administratīvo darbību.

92. Otrais prasījums satur iebildumu, ka Vācijas administratīvās iestādes ir pamatojušas lēmumus par izraidīšanu ar nepietiekami skaidri transponēto *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punktu. No Komisijas argumentiem kļūst skaidrs, ka ar to ir domāts, ka *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punktā sabiedriskās kārtības un valsts drošības aizsardzības jēdziens nav formulēts atbilstoši Tiesas judikatūrai.

93. Saskaņā ar Tiesas judikatūru ne katrā tiesību pārkāpumā ir saskatāms sabiedriskās kārtības pārkāpums, bet tikai tādos gadīju-

31 — 2001. gada 13. decembra spriedums lietā C-1/00 Komisija/Frāncija (*Recueil*, I-9989. lpp., 53. punkts), 2002. gada 20. jūnija spriedums lietā C-287/00 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-5811. lpp., 17. punkts) un iepriekš 30. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Nīderlande, 19. punkts.

32 — Iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Itālija, 25. punkts, un 1998. gada 29. septembra spriedums lietā C-191/95 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-5449. lpp., 56. punkts).

mos, kad pastāv reāls un pietiekami nopietns apdraudējums sabiedriskajai kārtībai, kas aizskar sabiedrības pamatintereses³³.

94. Komisijas argumentētā atzinuma iv) punkts satur tieši tādu pašu iebildumu. Kopumā nav atšķirības, vai tiek celti iebildumi, ka administratīvās iestādes savu lēmumu par izraidišanu ir balstījušas uz pamatu, kurš skaidri neparedz reālu un pietiekami nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai, kas aizskar sabiedrības pamatintereses, vai arī administratīvās iestādes šo apdraudējumu nav pierādījušas.

95. Turklāt no argumentētā atzinuma daļas, kuras virsraksts ir "Apdraudējums sabiedriskajai kārtībai", viennozīmīgi var secināt, ka blakus iebildumam par nepietiekami skaidru transponēšanu tiek celts arī iebildums par administratīvo praksi.

96. Pārbaudot, vai prasības strīda priekšmets ir tāds pats kā argumentētajā atzinumā, ir būtisks ne tikai noslēdzošās daļas punktu teksts, bet gan tāpat pirms tam veiktie atsevišķo punktu skaidrojumi³⁴.

33 — Iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Bouchereau*, 35. punkts.

34 — Iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Komisija/Itālija*, 36. un turpmākie punkti.

97. Tā Komisija savā argumentētā atzinuma 7.–9. lappusē pārmet, ka valsts pārvalde izmanto *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. pantu tādā mērā, ka sabiedriskās kārtības jēdziens tiek kļūdaini interpretēts *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē (a), ka rīkojumi nebalstījās uz pietiekami konkrētiem un precīziem lietas apstākļiem, lai varētu pamatot, ka indivīds ar personīgo rīcību nopietni, reāli un konkrētajā brīdī apdraud sabiedrisko kārtību (b), ka pēc pēdējā iestāžu lēmuma vairs nav iespējams ņemt vērā lietas apstākļu maiņu (c).

98. Līdz ar to, ņemot vērā Tiesas judikatūru³⁵, otrā prasījuma otrā daļa saturiski atbilst argumentētā atzinuma iv) punktam un tādējādi ir bijusi par pirmstiesas procedūras priekšmetu.

99. Tādēļ šī prasījuma daļa ir pieņemama.

2) Par lietas būtību

a) Lietas dalībnieku argumenti

100. Komisija pārmet, ka ir daudz tādu lēmumu, kuros princīpā ir kļūdaini interpre-

35 — Turpat, 25. punkts, un iepriekš 32. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Komisija/Vācija*, 56. punkts.

tēts jēdziens “sabiedriskā kārtība” *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē, un norāda 17 tādus lēmumus.

101. Komisija uzskata, ka visos šajos gadījumos administratīvās iestādes jau krimināli sodāmā nodarījumā saskatīja acīmredzamu sabiedriskās kārtības apdraudējumu. Lietā *Bouchereau*³⁶ atsevišķie kritēriji kā “nopietni”, “reāli” un “konkrētajā brīdī” nebija ne pieminēti, ne arī tika pārbaudīti. Daļēji pat tika tieši norādīts, ka pietiekami nopietni sabiedriskās kārtības apdraudējumi nav jāpārbauda, jo tas tiek prasīts tikai *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punkta otrajā teikumā minētajos gadījumos, proti, ja ārvalstniekiem ir pastāvīgā EK uzturēšanās atļauja. Šeit Komisija min septiņus šādus lēmumus.

102. Šajā sakarā Komisija atkārtoti uzsver, ka tā norāda uz atsevišķajiem gadījumiem tikai kā uz piemēriem. Komisija uzskata, ka minētie gadījumi nepārprotami parāda, ka šie nav atsevišķi kļūdaini lēmumi, bet gan šāda veida lēmumu kopums, un līdz ar to tas liecina par noteiktu vispārīgumu, kas noved pie noteiktas (lai arī reģionāli atšķirīgi izteiktas) ar Kopienas tiesībām nesaderīgas administratīvās prakses.

³⁶ — Iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Bouchereau*, 35. punkts.

103. Vācijas valdība, pret to iebilstot, savukārt apgalvo, ka administratīvās iestādes Kopienas tiesības ir piemērojušas pareizi. To pierāda, piemēram, divi no pašas Komisijas piesauktajiem gadījumiem, kuros Vīzu un ārvalstnieku reģistrācijas iestāde apzinājās Kopienas tiesību stingros nosacījumus. Tādēļ abos izraidišanas lēmumos ir vienādi noteikts: “Ņemot vērā Eiropas Kopienas Tiesas judikatūru, kura brīvas pārvietošanās ierobežošanai kriminālas sodāmības gadījumos nosaka, ka jāpastāv pietiekami nopietnam apdraudējumam, kas aizskar sabiedrības pamatintereses, pastāv pietiekami liela varbūtība, kas izvērtējama, ņemot vērā samērīguma principu, un kas ir nošķirama pēc nodarītā kaitējuma apmēra, ka attiecīgais ārvalstnieks arī turpmāk traucēs sabiedrisko drošību vai kārtību.”

b) Juridiskais vērtējums

104. Komisijai kā prasītājam prasībā par valsts pienākumu neizpildi ir pienākums izskaidrot un pierādīt strīdīgos faktus. Šajā gadījumā, kurā tiek iebilsts, ka Vācijas administrācija piemērojusi *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. pantu pretēji Kopienas tiesībām, strīdīgie fakti ir attiecīgie administratīvie lēmumi. Komisija nav pildījusi šo pierādīšanas pienākumu. Šajā lietā Komisija neiesniedza ne-

vienu lēmumu vai vismaz izvilkumus no tiem, bet tā gan savā prasības pieteikumā, gan argumentētajā atzinumā, gan arī brīdījuma vēstulē iesniedza vienīgi sarakstus.

105. Apgalvojums, ka Komisija vēlas atsevišķus gadījumus apskatīt kā piemērus un prasībā tā daudz lielākā mērā iebilst pret administratīvo praksi kopumā, neattaisno nekādu citu secinājumu. Kā jau iepriekš³⁷ tika secināts, tad Komisija ar iebildumiem pret ar Kopienų tiesībām nesaderīgu administratīvo praksi saprot daudzus atsevišķus gadījumus. Lai tomēr konstatētu, ka šī administratīvā prakse ir pretrunā Kopienų tiesībām, ir vismaz jāpārbauda *viens* administratīvais akts, vai tas ir pretrunā Kopienų tiesībām³⁸. Tā kā Tiesai nav pieejami administratīvie lēmumi, tad arī attiecīga izvērtēšana nav iespējama.

106. Tādēļ saskaņā ar pierādīšanas pienākuma noteikumiem šī otrā prasījuma daļa ir noraidāma kā nepamatota.

37 — Šajā sakarā skatīt piezīmes IV iedaļas B apakšpunktā.

38 — Iepriekš 18. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Itālija, 56. punkts.

VII — Trešais prasījums: nelikumīgi ņemti vērā vispārējās preventīvas apsūdzēšanas

107. Ar trešo prasījumu Komisija uzskata, ka *AuslG* 47. panta 1. un 2. punkts ir pretrunā Direktīvas 64/221 3. panta 1. un 2. punktam ar to, ka *AuslG* 47. panta 1. un 2. punkts paredz obligātu vai principiālu izraidīšanu, ja persona ir notiesāta ar spēkā stājušos spriedumu, kas nepieļauj personīgās darbības ņemšanu vērā, un līdz ar to šāda rīcība īsteno vispārējās preventīvas mērķus. Turklāt Komisija lūdz atzīt, ka Vācijas administratīvā prakse lēmumus par Savienības pilsoņu izraidīšanu pamato ar citu ārvalstnieku iebiedēšanu.

A — Iebildums par nepilnīgu transponēšanu

1) Par pieņemamību

a) Lietas dalībnieku argumenti

108. Vācijas valdība uzskata, ka šī trešā prasījuma daļa ir nepamatota konkrētā pra-

sijuma paplašināšana, jo šāds iebildums nebija iekļauts argumentētajā atzinumā. Šis iebildums trešajā prasījumā tika ierakstīts, pārformulējot iepriekšējo vii) punkta redakciju.

109. Komisija savukārt uzskata, ka tā jau savā brīdinājuma vēstulē noteica, ka *AuslG* 47. panta 1. un 2. punkta tiesiskajam pamatam ir vispārējās prevencijas mērķi, līdz ar to uz šīs likuma normas balstītie lēmumi neizbēgami uzrāda nepieļaujamas vispārējās prevencijas iezīmes un tādēļ ir pretrunā Kopienu tiesībām. Arī argumentētais atzinums apstiprina šādu tiesību iebildumu. Turklāt Komisija it īpaši norāda uz sava argumentētā atzinuma trešo daļu 11. lappusē.

b) Juridiskais vērtējums

110. Komisijas argumentētā atzinuma daļa ar nosaukumu "Iebiedēšana" ietver iebildumu, ka *AuslG* 47. panta 1. un 2. punktā ir ietverts vispārējās prevencijas mērķis. Līdz ar to kļūst pietiekami skaidrs, ka iebildumi ir celti ne tikai pret administratīvo praksi, bet arī pret Kopienu tiesību transponēšanu.

111. Galu galā trešā prasījuma pirmās daļas iebildums, saskaņā ar kuru tiesību akti pietiekami skaidri nenosaka, ka lēmumus par Savienības pilsoņu izraidīšanu nedrīkst balstīt uz tādu pamatojumu, kurš satur vispārējās prevencijas mērķus, saturiski ir tāds pats iebildums kā argumentētā atzinuma iii) punktā. Tajā ir norādīts, ka Vācijas tiesību aktos nav pietiekami skaidri noteikts, ka izraidīšanas lēmumi nedrīkst būt pamatoti ar tiesību normu, kas paredz obligātu vai principiālu izraidīšanu, ja persona ir notiesāta ar spēkā stājušos tiesas spriedumu.

112. Tiesību norma, kura pieļauj izraidīšanu, ja persona ir notiesāta ar spēkā stājušos tiesas spriedumu, neņemot vērā citus aspektus, it īpaši indivīda personīgo darbību, galvenokārt īsteno vispārējās prevencijas mērķus. Speciālās prevencijas apsvērumi ir pamatoti tikai tad, ja tiek ņemti vērā katra atsevišķā gadījuma īpašie apstākļi.

113. Šis prasījums bija jau ietverts argumentētajā atzinumā un tādēļ tas ir pieņemams.

2) Par lietas būtību

haltsgesetz/EWG 12. pants attiecībā uz Savienības pilsoņiem aizliedz piemērot vispārējās prevencijas mērķus.

a) Lietas dalībnieku argumenti

114. Komisija norāda, ka *AuslG* 47. panta 1. un 2. punkts satur vispārējās prevencijas mērķus, jo izraidīšanai vajadzētu atturēt citus ārvalstniekus izdarīt noziedzīgus nodarījumus, kas ir identiski vai līdzīgi tiem, kurus izdarījuši izraidītie ārvalstnieki. Taču tas ir pretrunā Direktīvas 64/221 3. panta 1. un 2. punktam.

b) Juridiskais vērtējums

115. Tiesa ir atzinusi, ka izraidīšana ir attaisnojama tikai tādā gadījumā, ja “pārkāpuma izdarītāja personīgā darbība norāda uz konkrētiem draudiem, ka viņš arī turpmāk var radīt būtisku apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai”³⁹. Tiesa secināja, ka faktiskā izraidīšana kriminālās sodāmības gadījumā par noteiktiem noziedzīgiem nodarījumiem vispārējās prevencijas ietvaros nav savienojama ar pamatprincipiem, kādi attiecas uz darba ņēmēja, kurš ir kādas dalībvalsts pilsonis, brīvu pārvietošanos⁴⁰.

117. Attiecībā uz trešā prasījuma pirmās daļas vērtējumu būtībā var atsaukties arī uz pirmā prasījuma pirmās daļas apsvērumiem. Tiktāl, ciktāl iebildumi skar vispārējās prevencijas mērķu īstenošanu Vācijas tiesiskajā kārtībā, tie saskan ar iebildumu, ka Vācijas tiesības paredz automatisku rīcību noteikumos par Savienības pilsoņu izraidīšanu no valsts teritorijas.

116. Vācijas valdība, iebilstot pret to, uzsver, ka Vācijas tiesībās nepārprotami un skaidri ir noteikts, ka Savienības pilsoņus nevar izraidīt vispārējās prevencijas mērķu dēļ. *Aufent-*

118. Ja tiesības paredz obligātu vai principiālu izraidīšanu gadījumos, kad ir spēkā stājies tiesas spriedums par notiesāšanu krimināllietā, lai tādējādi atturētu personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, vairs netiek ņemta vērā katra indivīda personīgā rīcība un vispārējās prevencijas apsvērumi gūst virsroku.

39 — Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Nazli*, 61. punkts.

40 — Turpat, 63. punkts.

119. Šajā sakarā ir jānorāda uz iepriekš minētajiem apsvērumiem un arī šajā gadījumā jāsecina, ka Vācijas tiesības tiktāl, ciktāl tās kalpo par iemeslu Savienības pilsoņu izraidīšanai sabiedriskās kārtības un valsts drošības dēļ, ar *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. pantu aizliedz vispārējās prevencijas apsvērumus.

120. Tādēļ trešā prasījuma pirmā daļa ir nepamatota.

tika piešķirta īpaša nozīme. Šajā lietā Komisija norāda uz septiņiem lēmumiem, kuru izvilkumus tā daļēji citēja.

122. Vācijas valdība uzskata, ka administratīvajos noteikumos ir paredzēts, ka Savienības pilsoņu izraidīšana nedrīkst balstīties uz vispārējās prevencijas mērķiem. Ja Vīzu un ārvalstnieku reģistrācijas iestāde blakus īpašajiem speciālās prevencijas iemesliem min vispārējās prevencijas iemeslus un turklāt izsakās par izraidīšanas papildu brīdinošo nozīmi, pret to neesot nekas iebilstams.

B — Iebildums par nepilnīgu piemērošanu

2) Juridiskais vērtējums

1) Lietas dalībnieku argumenti

121. Komisija iebilst, ka Vācijas iestādes vairākos lēmumos skaidri ir norādījušas, ka izraidīšana cita starpā atbilst vispārējās prevencijas apsvērumiem. Komisija šeit norāda vienpadsmit lēmumus. Tā izklāsta, ka šajā lietā ar izraidīšanu tiek brīdināti citi ārvalstnieki, lai tie nepārkāptu likumu. Dažviet vispārējai prevencijai lēmumu pamatojumos

123. Brīvas pārvietošanās tiesību pamatprincipa izņēmums sabiedriskās kārtības dēļ ir jāinterpretē šauri, lai no indivīda personīgajiem apstākļiem atsevišķos gadījumos varētu secināt, ka viņš konkrētajā brīdī apdraud sabiedrisko kārtību⁴¹.

⁴¹ — Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Calfa*, 22.–24. punkts.

124. No tā Tiesa secināja, ka Koptienas tiesības aizliedz izraidīt kādas dalībvalsts pilsoni, pamatojoties uz vispārējās prevencijas apsvērumiem, proti, pieņemot lēmumu par izraidīšanu, lai iebiedētu citus ārvalstniekus⁴², it īpaši, ja šis lēmums ir pieņemts uzreiz pēc kriminālās sodāmības, neņemot vērā ne pārkāpuma izdarītāja personīgo darbību, ne apdraudējumu, ko viņš rada sabiedriskajai kārtībai⁴³.

125. Vispirms ir jāsecina, ka Vācijas valdība nevar attaisnot administratīvo praksi ar to, ka Vācijas administratīvie noteikumi nepieļauj uz vispārējās prevencijas apsvērumiem balstītu lēmumu pieņemšanu. No vienas puses, šeit nav runa par tiesisko pamatu, bet gan par to, ka dažādi lēmumi par izraidīšanu tika balstīti uz vispārējās prevencijas apsvērumiem. No otras puses, aizliegums pamatot lēmumus par izraidīšanu ar vispārējās prevencijas apsvērumiem izriet jau no primārajām tiesībām, kas ir saistošas arī administrācijai.

126. Vācijas valdība neapstrīd, ka dažādos lēmumos par izraidīšanu ir minēti vispārējās prevencijas apsvērumi. Tomēr tā uzsver, ka

vispārējās prevencijas apsvērumi ir minēti tikai "papildus", jo pati izraidīšana jau ir pamatota ar izraidāmā personīgajiem apstākļiem.

127. Kāda administratīvā lēmuma pamatojums attiecībā uz individu atspoguļo to, kas iestādei bija būtisks, pieņemot savu lēmumu. Ja šī iestāde savā lēmumā ņēma vērā vispārējās prevencijas apsvērumus, tad tā vēlas pateikt, ka arī šādi vispārējās prevencijas apsvērumi to pamudināja pieņemt lēmumu šādā formā un apmērā.

128. Administratīvo aktu pamatojums nodrošina arī individu aizsardzību, jo tam ir jāspēj sevi aizstāvēt pret šajā pamatojumā minētajiem argumentiem. Ja pamatojumā ir ietverti vispārējās prevencijas apsvērumi, tad tas ierobežotu indivīda aizstāvības iespējas tādā mērā, ka tam vairs nebūtu nekādas iespējas sevi aizstāvēt, jo vispārējās prevencijas gadījumā iemesls nav viņš personīgi, bet gan vispārēji, no viņa neatkarīgi iemesli.

129. Tādēļ jāuzskata, ka Koptienas tiesību pārkāpuma atzīšanai pietiek, ja pamatojumā ir ietverti vispārējās prevencijas apsvērumi, jo tad vispārējā prevencija, vismaz raugoties no indivīda viedokļa, ir ietverta izraidīšanas

42 — 1975. gada 26. februāra spriedums lietā 67/74 *Bonignore* (*Recueil*, 297. lpp., 7. punkts).

43 — Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *Orfanopoulos* u.c., 68. punkts, skat. arī iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Calfa*, 27. punkts, un iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Nazli*, 59. punkts.

lēmuma pamatojumā, un nav skaidrs, ka Direktīvas 64/221 3. panta 1. punkts nosaka, ka [lēmumā par izraidīšanu] izšķiroša drīkst būt tikai un vienīgi indivīda personīgā darbība un līdz ar to var tikt piemēroti vienīgi speciālās prevencijas apsvērumi.

132. ECKT ietver pamattiesības, kuras saskaņā ar LES 6. panta 2. punktu, ko apstiprina arī Tiesas judikatūra, tiek aizsargātas Kopienų tiesiskās kārtības ietvaros. ECKT aptver pamattiesības un cilvēktiesības, kuras, piemērojot Kopienų tiesības, ir jārespektē arī dalībvalstīm⁴⁴.

130. Tādēļ trešā prasījuma otrā daļa ir pamatota.

133. Saskaņā ar Tiesas judikatūru dalībvalstīm, īstenojot sabiedriskās kārtības pasākumus, ir jāievēro samērīguma princips tādā apmērā, lai šādi pasākumi būtu piemēroti un garantētu vēlamo mērķu īstenošanu, bet nepārkāptu šo mērķu īstenošanai nepieciešamos apmērus⁴⁵.

VIII — Ceturtais prasījums: pamattiesības uz ģimenes dzīves neaizskaramību

131. Ar ceturto prasījumu Komisija lūdz, lai tiktu atzīts, ka Vācijas administratīvās iestādes ir pieņēmušas tādus izraidīšanas lēmumus pret Savienības pilsoņiem, kuros nav ievērota atbilstoša saikne starp pamattiesībām uz ģimenes dzīves neaizskaramību saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — "ECKT") 8. pantu, no vienas puses, un sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, no otras puses. Komisija pamatā iebilst pret samērīguma principa neievērošanu saskaņā ar ECKT 8. panta apsvērumiem.

134. Turklāt valsts iestādēm ir pienākums katrā atsevišķā gadījumā pārbaudīt sabiedriskās kārtības apdraudējuma apjomu, ņemot vērā Kopienų tiesībām pakļautās personas

44 — Par pamattiesībām uz ģimenes dzīves neaizskaramību skat. 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-60/00 *Carpenter* (*Recueil*, I-6279. lpp., 41. punkts).

45 — 2002. gada 26. novembra spriedums lietā C-100/01 *Olazabal* (*Recueil*, I-10981. lpp., 43. punkts) un iepriekš 44. zemsviras piezīmē minētais spriedums lietā *Carpenter*, 42. punkts.

īpašo tiesisko statusu un brīvas pārvietošanās pamatprincipa izšķirošo nozīmi⁴⁶.

interesu neizvērtēšanu un, no otras puses, par nepilnīgu leģitīmo interešu izvērtēšanu.

135. Attiecībā uz šo ir jāvadās pēc atbilstošās Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras par ECKT 8. panta 2. punkta piemērošanu. Būtībā šeit runa ir par jautājumu, kādas leģitīmās intereses ir jāņem vērā un kuras ir svarīgākas, izvērtējot nepieciešamību iejaukties ECKT garantētajās pamattiesībās uz ģimenes dzīves neaizskaramību.

A — *Leģitīmo interešu neizvērtēšana*

136. Ir jāņem vērā arī indivīda pastrādātā pārkāpuma veids un pakāpe, uzturēšanās ilgums un integrācijas pakāpe valstī, no kuras tas tiek izraidīts, indivīda pilsonība, ģimenes stāvoklis, kā arī iespējamās indivīda un tā ģimenes locekļu grūtības indivīda izcelsmes valstī⁴⁷.

138. Komisija iebilst, ka Vācijas Vīzu un ārvalstnieku reģistrācijas iestādes vairākos gadījumos nav izvērtējušas samērīguma jautājumu, proti, ir vadījušas no tā, ka automātiskā izraidīšana neparedz samērīguma principa izvērtēšanu.

139. Šajā sakarā nav jāapskata jautājums, vai kāda izraidīšana patiešām ir bijusi samērīga.

137. Ņemot vērā Komisijas prasījumu, Vācijas administratīvā prakse ir jāpārbauda divos aspektos, no vienas puses, par leģitīmo

140. Šeit būtu jānorāda, ka šis iebildums — tieši attiecībā uz kļūdainu *AuslG* 47. panta piemērošanu — sakrīt ar pirmajā prasījumā apstrīdēto pārkāpuma par nepilnīgu piemērošanu saturu. Dabiski, ja iestādes uzskata, ka jāveic obligāta izraidīšana, tad, pat ja valsts

46 — Iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Bouchereau*, 29. punkts.

47 — Skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2003. gada 15. jūlija spriedumu lietā Nr. 52206/99 *Mokrani* pret Franciju, 30. punkts, un 2001. gada 2. augusta spriedumu lietā *Boultif* pret Šveici, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-IX, 39., 41. un 46. punkts.

tiesības, iespējams, paredz samērīguma pārbaudi, to nav iespējams veikt pilnā apmērā.

B — *Nepilnīga leģitīmo interešu izvērtēšana*

141. Vācijas valdība nenoliedz, ka dažādos lēmumos skaidri bija norādīts, ka samērīguma pārbaude nav veikta vai to nav bijis iespējams veikt. Tā norāda, ka kļūdainu lēmumu gadījumā tika veikts šī lēmuma labojums tiesas vai citā ceļā.

142. Katrā ziņā Vācijas administratīvās iestādes vienā gadījumā izraidīšanu ir uztvērušas kā piespiedu lēmumu un to arī ir īstenojušas. Tas tika secināts pirmā prasījuma pārbaudes ietvaros par 2000. gada 23. marta *Regierungspräsidium Freiburg* lēmumu. Papildus tam Komisija norādīja uz vairākiem līdzīgiem gadījumiem, kuros tika pieņemts līdzīgs lēmums.

143. Noslēdzot ir jāsecina, ka Vācijas Vīzu un ārvalstnieku reģistrācijas iestādes ir pieņēmušas lēmumus, kas ir pretrunā Kopienas tiesībām, jo tās, piemērojot *AuslG* 47. pantu, nav pārbaudījušas lēmumu samērīgumu un līdz ar to nav ņēmušas vērā ECKT 8. panta piemērošanas jomu.

144. Komisija arī tālāk iebilst pret lēmumu nesamērīgumu, jo administratīvās iestādes nav ņēmušas vērā pamattiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību. Tā uzsver, ka pārkāpums ir saskatāms tieši katra atsevišķā gadījuma nepareizā izvērtēšanā. Komisija piekrit, ka pamattiesības ir ietvertas lēmumos, bet iebilst pret apjomu, kādā tās tiek ņemtas vērā. Attiecībā uz to ir jāsecina, ka Komisija nav skaidri diferencējusi A punktā minētos gadījumus. Komisija šeit citē arī tādus gadījumus, kuros administratīvās iestādes bija spiestas atteikties no samērīguma pārbaudes.

145. Attiecībā uz leģitīmo interešu izvērtēšanu ir jāvadās pēc tā, ka saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi⁴⁸ dalībvalstīm, īstenojot imigrācijas politiku, ir plašas piln-

48 — Skat. arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2001. gada 4. oktobra spriedumu lietā Nr. 43359/98 *Adam* pret Vāciju, kurā netika atzīts neviens ECKT 8. panta pārkāpums.

varas, ciktāl ar šo politiku netiek pārkāptas no ECKT izrietošās tiesības⁴⁹.

punktos minētus piemērus, kā arī pēc tās argumentētā atzinuma un bridinājuma vēstules.

146. Ar Kopieniu tiesībām aizsargāto pamattiesību pārkāpumi ir notikuši tikai tad, ja no apstākļiem ir skaidri redzams, ka acīmredzami ir pārkāptas ECKT pamatvērtības un līdz ar to arī attiecīgā indivīda tiesības. Tas būtu gadījums, ja administratīvās iestādes, piemēram, ignorētu konkrētas ģimenes saites, neskatoties uz to, ka atsevišķā gadījumā tieši šis aspekts varētu būt būtisks. Tādos gadījumos nepietiek vienkārši secināt, ka nepastāv nekādi ģimeniski iemesli.

148. Vācijas valdība tik tālu neiebilst Komisijas argumentam, ka dažādu izraidīšanas lēmumu pamatojums pilnībā neatpoguļo ģimenes apstākļus. Tā uzsver, ka tiesas katrā ziņā ir atcēlušas izraidīšanas lēmumus, kuri neatbilst samērīguma principam.

147. Kaut gan no Komisijas iesniegtās informācijas ir ļoti grūti secināt, vai atsevišķos lēmumos patiešām nav ņemti vērā ģimenes apstākļi. Komisija tikai aprobežojas ar dažādu ģimenes situāciju nosaukšanu, kas, pēc tās domām, netika izsvērtas saistībā ar izraidāmās personas pretlikumīgu rīcību. Tomēr Komisijas argumenti kļūst saprotami, salīdzinot dažādus, citos prasības pieteikuma

149. Pēc manām domām, tas nav pietiekami, lai novērstu aizdomas, ka iestādes ne maznozīmīgā daļā gadījumu izvērtēšanā nav pietiekami ņēmušas vērā ģimenes situāciju. Kā jau tika iepriekš minēts, šeit nav runa par to, vai izraidīšana patiesi ir bijusi samērīga, bet gan par to, lai pamatojumā būtu pietiekamā apmērā atspoguļoti iemesli, uz kuriem tika balstīta izraidīšana.

150. Turklāt ir jāizmeklē, vai ES pilsoņu izraidīšanas gadījumos, pieņemot lēmumu, ir ņemts vērā apstākļi, vai attiecīgajam indivīdam vispār ir bijušas uzturēšanās tiesības.

49 — Ģenerālvokāta Hēlhuda [*Geelhoed*] 2004. gada 25. maija secinājumi lietā C-275/02 *Ayaz* (2004. gada 30. septembra spriedums, Krājums, I-8765. lpp., 84. punkts).

151. Lai arī ECKT⁵⁰ pati negarantē uzturēšanās tiesības kā tādas, Kopienu tiesības uzturēšanās tiesībām paredz vairākus sasaitētus faktorus. Par pastiprinātu aizsardzību personām, kurām ir uzturēšanās tiesības, Vācijas valdība norāda, ka ECKT nepieļauj atšķirīgus standartus pamattiesību aizsardzībai. Taču tas nav pareizi teikts. No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras var pat secināt, ka noteiktu personu grupu, kā, piemēram, otrās paaudzes imigranti vai personas, kurām ir pastāvīgā uzturēšanās atļauja⁵¹, izraidīšana ir pakļauta īpaši stingriem kritērijiem.

samērīguma princips starp pamattiesībām uz ģimenes dzīves neaizskaramību ECKT 8. panta izpratnē, no vienas puses, un sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, no otras puses.

153. Tādēļ ceturtais prasījums ir pamatots.

C — Secinājumi

152. Noslēgumā ir jāsecina, ka Vācijas Federatīvā Republika ir pārkāpusi savus ar Kopienu tiesībām uzliktos pienākumus tajā, ka tika pieņemti izraidīšanas lēmumi pret Savienības pilsoņiem, kuros nebija ievērots

IX — Piektais prasījums: tūlītēja izpilde

154. Piektajā prasījumā Komisija vēlas, lai Tiesa atzītu, ka Vācijas administratīvās iestādes ir pārkāpušas Direktīvas 64/221 9. panta 1. punktu ar to, ka nekavējoties uzdod izpildīt izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, gadījumos, kas nav steidzami.

A — Lietas dalībnieku argumenti

50 — Šajā sakarā skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2004. gada 22. aprīļa spriedumu lietā Nr. 42703/98 *Radovanovic* pret Austriju, 30. punkts, un 1985. gada 28. maija spriedumu lietā *Abdulaziz, Cabales un Balkandali* pret Apvienoto Karalisti, Sērija A, Nr. 94, 68. punkts.

51 — Iepriekš 50. zemsēdzes piezīmē minētais Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums lietā *Radovanovic* pret Austriju, 36. punkts.

155. Komisija uzskata, ka Vācijas administratīvajā praksē regulāri, gandrīz sistemātiski,

un bez pietiekama pamatojuma tiek konstatēts īpašs iemesls izraidīšanas lēmuma tūlītējai izpildei. Šajā lietā runa ir par *Verwaltungsgerichtsordnung* [Administratīvā procesa kodekss] 80. panta 2. punkta pirmā teikuma 4. apakšpunktā noteikto sabiedrības interesi nekavējoties izpildīt izraidīšanas lēmumu, kas ir būtiskāka par privāto interesi, izmantojot tiesiskos pārsūdzības līdzekļus, atlikt izraidīšanas lēmuma izpildi.

156. Vācijas valdība atzīst, ka ļoti daudzos gadījumos lēmumi par Savienības pilsoņu izraidīšanu tiek izpildīti nekavējoši. Tā tomēr noliedz, ka šādi rīkojumi par tūlītēju izraidīšanas izpildi sistemātiski tika pieņemti bez pietiekama pamatojuma. Lēmums par tūlītēju izraidīšanu drīzāk tiek pieņemts tikai šim lēmumam nepieciešamo īpašo nosacījumu pārbaudes rezultātā.

B — Juridiskais vērtējums

157. Attiecībā uz piekto prasījumu vispirms ir jāapskata Kopienų Tiesas judikatūra jau pēc šīs tiesvedības uzsākšanas.

1) Sprieduma apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01 piemērošanas apjoms

158. Tiesas procesā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01⁵² Tiesai citastarp bija jālemj par jautājumu, vai Direktīvas 64/221 9. pants nepieļauj noteikumu, kurš kādas *Regierungspräsidium* pieņemtā lēmuma par izraidīšanu no valsts teritorijas gadījumā vairs neparedz sūdzības izskatīšanu, kuras laikā tiek pārbaudīta arī šī lēmuma lietderība, ja nepastāv kāda no administratīvās iestādes neatkarīga iestāde.

159. Šajā lietā runa bija par valsts tiesību normu, kura noteica, ka nepastāv pirmstiesas process, kurā augstāk stāvoša iestāde pārbauda kāda administratīvā akta tiesiskumu un lietderību, ja administratīvo aktu ir pieņēmusi kāda *Regierungspräsidium* (skatīt Bādenes-Virtembergas federālās zemes piemērošanas likumu par administratīvā procesa kodeksu 6.a pantu).

160. Tiesa atbildēja, ka Direktīvas 64/221 9. panta 1. punkts nepieļauj tiesību normu,

⁵² — Iepriekš 12. zemsviras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *Orfanopoulos* u.c., 101. un turpmākie punkti.

kura pret kādas administratīvās iestādes lēmumu par kādas citas dalībvalsts pilsoņa izraidīšanu vairs neparedz sūdzības izskatīšanu un prasības celšanu, kurā arī tiek pārbaudīta lēmuma lietderība, ja nepastāv kāda no administratīvās iestādes neatkarīga iestāde.

161. Pretēji tam Komisijas iebildums koncentrējas vairāk uz iebildumu, ka administrācija ir veikusi regulāru izraidīšanu gadījumos, kas nav bijuši steidzami.

2) Pārbaudes par gadījuma steidzamību neesamība

162. Ir jāpiekrīt Vācijas valdībai, ka izraidīšana pamatā ir pakļauta ļoti striktiem nosacījumiem — tā, ka tūlīt nav pamanāma atšķirība starp šiem nosacījumiem un nosacījumiem, kuri ir paredzēti tūlītējai izpildei.

163. Savukārt Direktīvas 64/221 7. panta salīdzinājums ar šīs pašas direktīvas 9. pantu parāda, ka bez izraidīšanas lēmuma priekšnoteikumiem pastāv īpaši nosacījumi, lai

uzturēšanās termiņu valsts teritorijā drīkstētu saīsināt.

164. Tas nozīmē, ka Direktīvas 64/221 9. pantā paredzēto steidzamību nevar radīt principiāls apdraudējums sabiedriskajai kārtībai, bet gan šai steidzamībai papildus šim apdraudējumam ir jābūt saistītai ar to, ka nav iespējams sagaidīt, līdz beidzas parastais pārsūdzības process.

165. Ar rīkojumu par tūlītēju izpildi tiek ierobežotas indivīda tiesības tikt uzklauskātam sabiedriskās kārtības interesēs. Ar to, ka sūdzības gadījumā tai vairs nepiemīt pamatā noteiktā atliekošā darbība, tiek ierobežota aizstāvības līdzekļu efektivitāte un aizstāvības termiņš. Līdz ar to, veicot samērības principa pārbaudi par izraidīšanas lēmuma tūlītēju izpildi, bez nosacījumiem, kas uzlikti izraidīšanai sabiedriskās kārtības apdraudējuma dēļ, jāņem vērā arī pamattiesības tikt uzklauskātam, ko Kopienas tiesības nodrošina ECKT 6. pants. Administratīvajai iestādei, klasificējot kādu gadījumu par steidzamu, ir jāņem vērā šīs pamattiesības katrā atsevišķā gadījumā, pirms tā pieņem lēmumu par tūlītēju izpildi.

166. Savā 1996. gada 23. maija lēmumā *Landratsamt Göppingen* [Gepingenes apga-

bala pārvalde] to neizdarīja, pamatojot to šādi: "Tūlītēja šī lēmuma izpilde tika veikta svarīgu sabiedrības interešu labā. Lai novērstu tālāku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu pēc iespējamās atbrīvošanas no apcietinājuma, ir nepieciešams, lai jūs pametat Vācijas Federatīvās Republikas teritoriju vēl pirms iespējama administratīvā procesa beigām."

167. Turklāt Komisija norādīja uz vairākiem gadījumiem, kuros Vācijas Vīzu un ārvalstnieku reģistrācijas iestāde lēmumus par izraidīšanas tūlītēju īstenošanu pamatoja ar tādiem pašiem argumentiem.

168. Vācijas valdība gan norāda, ka Vācijā katrs rikojums par izraidīšanas tūlītēju izpildi pamatā ir jāizskata atsevišķi. Taču tā neapstrīd, kā to Komisija jau iepriekš norādīja, ka dažādos gadījumos tika pielietoti vieni un tie paši argumenti, proti, sabiedriskās kārtības apdraudēšana, lai pamatotu lēmuma par izraidīšanu tūlītēju izpildi.

169. Tādēļ ir jāsecina, ka Vācija ir pārkāpusi savus ar Kopienas tiesībām uzliktos valsts pienākumus tādējādi, ka tā pieņēma lēmumus par Savienības pilsoņu izraidīšanas tūlītēju izpildi, nepārbaudot, vai konkrētajā

gadījumā pastāvēja steidzamības priekšnoteikumi.

170. Tādēļ piektais prasījums ir pamatots.

X — Par tiesāšanās izdevumiem

171. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tomēr saskaņā ar Reglamenta 69. panta 3. punkta pirmo daļu Tiesa var uzlikt tiesāšanās izdevumus sadalīt vai nospriest, ka katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats, ja katram lietas dalībniekam spriedums ir bijis daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs.

172. Tā kā Komisijai un Vācijas Federatīvajai Republikai spriedums katrai ir bijis daļēji nelabvēlīgs, tad katra sedz savus tiesāšanās izdevumus pati. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 4. punkta pirmo daļu Itālijas Republika, kas iesaistījusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

XI — Secinājumi

173. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem motīviem, es iesaku Tiesai spriest šādi:

1) Vācijas Federatīvā Republika,

- pieņemot izraidīšanas lēmumus pret Savienības pilsoņiem, pamatojoties uz neprecīzo *AuslG* 47. panta 1. un 2. punktu, kas paredz obligātu vai principiālu izraidīšanu, ja persona ir notiesāta ar spēkā stājušos tiesas spriedumu;

- netransponējot pietiekami skaidri Kapienu tiesībās paredzētos nosacījumus termiņuzturēšanās atļaujas jomā *Aufenthaltsgesetz/EWG* 12. panta 1. punktā un pamatojot izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, ar atsauci uz vispārējās prevencijas mērķiem;

- pieņemot tādas izraidīšanas lēmumus pret Savienības pilsoņiem, kuros nav ievērota atbilstošā saikne starp pamattiesībām uz ģimenes dzīves neaizskaramību, no vienas puses, un sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, no otras puses;

- uzdodot nekavējoties izpildīt izraidīšanas lēmumus, kas pieņemti pret Savienības pilsoņiem, nepārbaudot, vai konkrētajā gadījumā pastāv steidzamība;

nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 18. un 39. pantu, ECKT 8. pantu kā vispārējo Kopienu tiesību principu, kā arī saskaņā ar Direktīvas 64/221/EEK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu [uzturēšanos], kas ir attaisnojama ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību, 3. un 9. pantu;

- 2) prasību pārējā daļā noraidīt;
- 3) Komisija, Vācijas Federatīvā Republika un Itālijas Republika savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

PIELIKUMS

(Atbilstošās tiesību normas)

A — *Kopienų tiesiskais regulējums*

1) Direktīva 64/221/EEK

“3. pants

1. Pasākumi, ko veic, ņemot vērā sabiedrisko kārtību vai valsts drošību, ir balstīti tikai uz attiecīgā indivīda personīgo darbību.

2. Iepriekšējas kriminālās sodāmības pašas par sevi nerada pamatu veikt šādus pasākumus.

[..]”

“9. pants

1. Ja nav tiesību iesniegt apelāciju tiesā [Ja nepastāv tiesību aizsardzības iespējas tiesā] vai ja apelāciju var iesniegt [šīs tiesību aizsardzības iespējas var izmantot] tikai attiecībā uz lēmuma tiesisko spēkā esamību, vai ja apelācija [tiesību aizsardzības

iespējas] nevar būt suspensīva[s], lēmumu atteikt uzturēšanās atļaujas pagarināšanu vai pieprasīt uzturēšanās atļaujas turētāja izraidīšanu no teritorijas nepieņem pārvaldes iestāde, izņemot steidzamus gadījumus, līdz brīdim, kad tiek saņemts uzņēmējas [uzņemošās] valsts kompetentās iestādes atzinums, līdz kuram attiecīgā persona bauda tādas aizsardzības un palīdzības vai pārstāvēšanas tiesības, kādas paredz šis valsts likumi.

Šī iestāde nav tā pati iestāde, kas ir pilnvarota pieņemt lēmumu par uzturēšanās atļaujas pagarināšanas atteikumu vai izraidīšanas pieprasījumu.

2. Jebkuru lēmumu, kas liedz izsniegt pirmo uzturēšanās atļauju vai pieprasa attiecīgās personas izraidīšanu pirms atļaujas izsniegšanas, ja šī persona pieprasa, iesniedz izskatīšanai iestādē, kuras iepriekšējs atzinums ir nepieciešams saskaņā ar 1. punktu. Tad attiecīgā persona ir tiesīga personiski iesniegt argumentus savai aizstāvībai, izņemot gadījumus, kad tas ir pretrunā ar valsts drošību.”

2) Regula (EEK) Nr. 1612/68

“1. pants

1. Jebkuram dalībvalsts pilsonim neatkarīgi no viņa dzīvesvietas ir tiesības pieņemt un strādāt algotu darbu citā dalībvalstī saskaņā ar normatīviem un administratīviem aktiem, kas reglamentē minētās valsts pilsoņu nodarbinātību.

2. Viņam ir tādas pašas tiesības pieņemt citā dalībvalstī pieejamu darbu kā šīs dalībvalsts pilsoņiem.”

3) Direktīva 73/148/EEK

“1. pants

1. Dalībvalstis, rīkojoties saskaņā ar šajā direktīvā paredzēto, atceļ pārvietošanās un dzīvesvietas ierobežojumus attiecībā uz

- a) dalībvalsts pilsoņiem, kas jau darbojas vai vēlas uzsākt darbību citā dalībvalstī kā pašnodarbinātas personas vai kas vēlas attiecīgajā valstī sniegt pakalpojumus;
- b) dalībvalstu pilsoņiem, kas vēlas doties uz citu dalībvalsti kā pakalpojumu saņēmēji;
- c) minēto pilsoņu laulātajiem un bērniem, kas nav sasnieguši 21 gada vecumu, neatkarīgi no to pilsonības;
- d) minēto pilsoņu un to laulāto augšupējiem un lejupējiem radniekiem, kas ir viņu apgādībā, neatkarīgi no to pilsonības.

2. Dalībvalstis atbalsta jebkura cita 1. punkta a) vai b) apakšpunktā minēta pilsoņa vai viņa laulātā ģimenes locekļa uzņemšanu, kas ir šā pilsoņa vai tā laulātā apgādībā vai kas izcelsmes valstī dzīvoja ar to zem viena jumta.”

“4. pants

1. Visas dalībvalstis piešķir pastāvīgas dzīvesvietas tiesības citu dalībvalstu pilsoņiem, kas to teritorijā vēlas darboties kā pašnodarbinātas personas, ja šādas darbības ierobežojumi ir atcelti atbilstīgi Līgumam.

Lai apliecinātu pastāvīgas dzīvesvietas tiesības, tiek izsniegts dokuments ar nosaukumu “Eiropas Kopienu dalībvalsts pilsoņa uzturēšanās atļauja”. Šis dokuments ir derīgs ne mazāk kā piecus gadus no izsniegšanas dienas un ir automātiski atjaunojams.

Dzīvesvietas pārtraukumi, kas nepārsniedz sešus secīgus mēnešus, kā arī prombūtne, veicot karadienestu, uzturēšanās atļaujas derīgumu neietekmē.

Derīgu uzturēšanās atļauju 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajam pilsonim nevar atsaukt, pamatojoties tikai uz to, ka tas vairs nav nodarbināts pārejošas darba nespējas dēļ, ko radījusi slimība vai nelaimes gadījums.

Dalībvalsts pilsonim, kas nav minēts pirmajā daļā, bet kam saskaņā ar citas dalībvalsts normatīviem aktiem ir atļauts veikt darbību tās teritorijā, piešķir pagaidu uzturēšanās tiesības uz laikposmu, kas nav mazāks par to, kurā atļauts veikt minēto darbību.

Tomēr pilsonis, uz ko attiecas pirmā daļa un kam piemēro iepriekšējās daļas noteikumus sakarā ar darbavietas maiņu, saglabā savu uzturēšanās atļauju līdz brīdim, kad beidzas tās derīguma termiņš.

2. Dzīvesvietas tiesību ilgums personām, kas sniedz un saņem pakalpojumus, ir vienāds ar laikposmu, kurā sniedz pakalpojumus.

Ja šis laikposms pārsniedz trīs mēnešus, tā dalībvalsts, kuras teritorijā pakalpojumus sniedz, piešķir tiesības uz pagaidu uzturēšanos kā apliecinājumu dzīvesvietas tiesībām.

Ja laikposms nepārsniedz trīs mēnešus, personu apliecinošs dokuments vai pase, ar kuru attiecīgā persona ieceļojusi dalībvalsts teritorijā, ir pietiekošs personas uzturēšanās tiesības apliecināošs dokuments. Dalībvalsts tomēr var lūgt attiecīgajai personai paziņot par tās atrašanos valsts teritorijā.

3. Ģimenes loceklim, kas nav dalībvalsts pilsonis, izsniedz uzturēšanās dokumentu, kas ir līdzvērtīgs pilsonim, kura apgādībā ir šis ģimenes loceklis, izsniegtajam dokumentam.”

“5. pants

Tiesības uz dzīvesvietu attiecas uz visu attiecīgās dalībvalsts teritoriju.”

“8. pants

Dalībvalstis no šīs direktīvas noteikumiem atkāpjas tikai, pamatojoties uz sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības apsvērumiem.”

“10. pants

1. Padomes 1964. gada 25. februāra Direktīva par pārvietošanās un dzīvesvietas [uzturēšanās] Kopienā ierobežojumu atcelšanu attiecībā uz dalībvalstu pilsoņiem saistībā ar uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanu paliek spēkā, līdz kamēr dalībvalstis ir ieviesušas šo direktīvu.

2. Uzturēšanās dokumenti, kas izsniegti atbilstīgi 1. punktā minētajai direktīvai, paliek spēkā līdz brīdim, kad nākamo reizi beidzas to derīguma termiņš.

4) Direktīva 90/364/EEK

“1. pants

1. Dalībvalstis piešķir tiesības uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesības] citu dalībvalstu pilsoņiem, kam nav šādu tiesību saskaņā ar citiem Kopienas tiesību aktu noteikumiem, un to ģimenes locekļiem, kā definēts 2. punktā, ar nosacījumu, ka šiem pilsoņiem un to ģimenes locekļiem uzņēmējā [uzņemošajā] dalībvalstī ir pilna apdrošināšana slimības gadījumiem un ir pietiekami daudz līdzekļu, lai nekļūtu par apgrūtinājumu uzņēmējas [uzņemošās] dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai, kamēr tie šajā valstī dzīvo.

Pirmajā daļā minētos līdzekļus uzskata par pietiekamiem, ja tie pārsniedz līmeni, zem kura uzņēmēja [uzņemošā] dalībvalsts saviem pilsoņiem var piešķirt sociālo palīdzību, ievērojot prasītāja personīgos apstākļus un, ja vajadzīgs, saskaņā ar 2. punktu uzņemto personu personīgos apstākļus.

Ja šā punkta otro daļu kādā dalībvalstī nevar piemērot, prasītāja līdzekļus uzskata par pietiekamiem, ja tie pārsniedz minimālo sociālā nodrošinājuma pensiju, ko maksā uzņēmēja [uzņemošā] dalībvalsts.

2. Tiesības apmesties uz dzīvi citā dalībvalstī kopā ar personu, kurai ir tiesības uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesības], neatkarīgi no pilsonības ir šādām personām:

a) viņa vai viņas laulātajam un viņu pēctečiem, kuri ir apgādājami;

- b) šīs personas, kurai ir tiesības uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesības], un tā laulātā augšupējiem radniekiem, kuri ir apgādājami.”

“2. pants

1. Tiesības uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesības] apliecina, izsniedzot dokumentu ar nosaukumu “EEK dalībvalsts pilsoņa uzturēšanās atļauja”, kuras derīguma termiņš var būt līdz pieciem gadiem un kas ir atjaunojama. Tomēr, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, tās var pieprasīt atjaunot atļaujas derīgumu pēc pirmajiem diviem uzturēšanās gadiem. Ja ģimenes loceklis nav dalībvalsts pilsonis, viņam vai viņai izsniedz dzīvesvietas [uzturēšanās] dokumentu ar tādu pašu derīgumu kā dokumentam, kas izsniegts pilsonim, kura apgādājamais viņš vai viņa ir.

Lai izsniegtu uzturēšanās atļauju vai dokumentu, dalībvalsts var lūgt prasītājam tikai uzrādīt derīgu personas apliecību vai pasi un iesniedz [iesniegt] pierādījumu, ka viņš vai viņa atbilst 1. pantā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. Direktīvas 68/360/EEK 2. un 3. pantu, 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 9. pantu piemēro *mutatis mutandis* attiecībā uz personām, kuras gūst labumu no šīs direktīvas.

Tā dalībvalsts pilsoņa, kas var pretendēt uz tiesībām uz dzīvesvietu [uzturēšanās tiesībām] citas dalībvalsts teritorijā, laulātajam un apgādājamiem bērniem ir tiesības tikt nodarbinātiem vai kļūt par pašnodarbinātām personām visā minētās dalībvalsts teritorijā pat tad, ja viņi nav kādas dalībvalsts pilsoņi.

Dalībvalstis no šīs direktīvas noteikumiem atkāpjas tikai tad, ja tas vajadzīgs, pamatojoties uz sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības apsvērumiem. Tādā gadījumā piemēro Direktīvu 64/221/EEK.

3. Šī direktīva neskar spēkā esošos tiesību aktus par otras dzīvesvietas ieviešanu.”

B — *Valsts tiesiskais regulējums*

1) Ārvalstnieku likums (turpmāk tekstā — *Ausländergesetz*)

“45. pants — izraidīšana

1) Ārvalstnieku var izraidīt, ja viņa uzturēšanās traucē valsts drošībai un sabiedriskajai kārtībai vai citām Vācijas Federatīvās Republikas svarīgām interesēm.

2) Pieņemot izraidīšanas lēmumu, jāņem vērā:

1. ārvalstnieka likumīgās uzturēšanās ilgums un viņa aizsargājamās personiskās, ekonomiskās un citas saites ar Federāciju,
2. sekas, kādas radīsies pēc to ārvalstnieka ģimenes locekļu izraidīšanas, kuri likumīgi uzturas Federācijā un dzīvo kopā ar viņu, un [..].”

“46. pants — atsevišķi izraidīšanas pamatojumi

Saskaņā ar 45. panta 1. punktu izraida personu, kas:

[..]

2. ir atkārtoti un nopietni pārkāpusi tiesību normas vai tiesu vai administratīvos lēmumus vai rīkojumus vai ārpus Federācijas teritorijas ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kuru Federācijā klasificē kā tīši izdarītu noziedzīgu nodarījumu,

3. ir pārkāpusi tiesību normu vai administratīvu rīkojumu, kas piemērojama prostitūcijai,

4. lieto heroīnu, kokainu vai narkotisko vielu, kas rada līdzvērtīgas briesmas, un kura neplāno ārstēšanos, kas vajadzīga viņas rehabilitācijai, vai kura izvairās no šādas ārstēšanās [..].”

“47. pants — izraidīšana īpašas bīstamības gadījumā

1) ārvalstnieku izraida, ja viņš:

1. ar spēkā stājušos tiesas spriedumu ir bijis notiesāts par vienu vai vairākiem tīši izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem ar brīvības atņemšanas sodu vai ar sodu, kas izciešams jauniešu labošanas iestādēs, vismaz uz trīs gadiem vai ja piecu gadu laikā viņš ar spēkā stājušos tiesas spriedumu ir bijis notiesāts par tīši izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem ar brīvības atņemšanas sodiem vai ar sodiem, kas izciešami jauniešu labošanas iestādēs, kopā vismaz uz trīs gadiem, vai ja viņa pēdējās galīgās notiesāšanas laikā ticis nolemts piemērot apcietinājumu (“*Sicherungsverwahrung*”), vai
2. ir bijis notiesāts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu par tīši izdarītu un Likumā par narkotiskajām vielām (*Betäubungsmittelgesetz*) paredzētu noziedzīgu nodarījumu, traucējot sabiedrisko mieru ar *Strafgesetzbuch* [Kriminālkodekss] 125.a panta 2. apakšpunktā minētajiem priekšnoteikumiem vai [traucējot] sabiedrisko kārtību aizliegtas publiskās pulcēšanās vai aizliegtas sacelšanās ietvaros atbilstoši *Strafgesetzbuch* 125. pantam, ar sodu uz diviem gadiem, kas izciešams jauniešu labošanas iestādē, vai ar brīvības atņemšanas sodu, un ja sods nav bijis nosacīts ar pārbaudes laiku.

2) Ārvalstnieku izraida, ja viņš

1. ir bijis notiesāts par vienu vai vairākiem tīši izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem ar sodu, kas izciešams jauniešu labošanas iestādē, uz vismaz diviem gadiem vai ar brīvības atņemšanas sodu ar spēkā stājušos tiesas spriedumu un ja sods nav bijis nosacīts ar pārbaudes laiku,

2. apstrādā, ražo, importē, ved tranzītā vai eksportē narkotiskās vielas, tās pārdod vai nodod trešai personai, laiž tās tirgū jebkādā citā veidā, tirgo vai ir šādas darbības uzkūditājs vai atbalsta to izpildi, pārkāpjot Likuma par narkotiskajām vielām noteikumus, un dara to, nesāņemot atļauju,

3. kā izpildītājs vai līdzdalībnieks aizliegtā vai likvidētā sabiedriskā pasākumā vai aizliegtā vai likvidētā demonstrācijā izdara vardarbību pret personām vai īpašumiem, ko kopā veic personu grupā apdraudot sabiedrisko drošību,

[..].

3) Ārvalstnieku, kas bauda paplašinātu aizsardzību pret izraidīšanu saskaņā ar [EK līguma] 48. panta 1. punktu [jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 39. panta 1. punkts], izraida 1. punktā minētajos gadījumos. 2. punktā paredzētajos gadījumos lēmumu par viņa izraidīšanu pieņem, izmantojot diskrecionāro varu. 1. un 2. punktā paredzētajos gadījumos izraidīšanas lēmums, kas attiecas uz ārvalstnieku vecumā no 18 līdz 21 gadam, kas ir uzaudzis Federācijā un kam ir uzturēšanās atļauja, kuras derīguma laiks nav ierobežots, tiek pieņemts, izmantojot diskrecionāro varu. 1. punkta un 2. punkta pirmā teikuma noteikumi nav piemērojami nepilngadīgiem ārvalstniekiem.”

“48. pants — īpaši aizsardzības gadījumi pret izraidīšanu

1) Ārvalstnieku, kas

1. ir uzturēšanās atļaujas turētājs,

2. ir uzturēšanās atļaujas, kuras derīguma laiks nav ierobežots, turētājs un kas ir dzimis Federācijā vai kas tajā ir ieceļojis, būdams nepilngadīgs,

3. ir uzturēšanās atļaujas, kuras derīguma laiks nav ierobežots, turētājs un kas laulībā vai partnerattiecībās dzīvo kopā ar 1. un 2. punktā paredzēto ārvalstnieku,

4. dzīvo kopā ar savu ģimenes locekli, kas ir vācietis,

5. ir atzīts par patvēruma meklētāju un Federācijā bauda ārvalstnieka — bēgļa tiesisko statusu vai kas ir saskaņā ar 1951. gada 28. jūlija Nolīgumu par bēgļu tiesisko statusu (*Abkommen über die Rechtsstellung für Flüchtlinge, BGBl. 1953 II, 559. lpp.*) Vācijas Federatīvās Republikas iestādes izdota ceļojuma dokumenta turētājs,

6. ir saskaņā ar 32.a pantu izdotas uzturēšanās atļaujas turētājs,

var izraidīt tikai nopietnu drošības un sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ. Nopietni drošības un sabiedriskās kārtības apsvērumi vienmēr pastāv 47. panta 1. punktā paredzētajos gadījumos.

2) Nepilngadīgu ārvalstnieku, kuru vecāki vai viens no vecākiem, kas viņu apgādā, likumīgi uzturas Vācijas Federatīvajā Republikā, neizraida, ja vien viņš nav notiesāts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu par atkārtoti tīši izdarītiem noziegumiem, smagiem noziegumiem vai sevišķi smagiem noziegumiem. Pusaudzis vecumā no 18 līdz 21 gadam, kas ir uzaudzis Federācijā un kas dzīvo kopā ar saviem vecākiem, ir izraidāms, tikai pamatojoties uz 47. panta 1. punktu, 2. punkta 1. teikumu un 3. punktu.”

2) Likums par Eiropas Kopienų dalībvalstu pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos (*Gesetz über Einreise und Aufenthalt von Staatsangehörigen der Mitgliedstaaten der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft*)

“12. pants — brīvas pārvietošanās ierobežojumi

1) Tiktāl, ciktāl šis likums atļauj brīvu pārvietošanos un neparedz ierobežojumus iepriekš minētajos noteikumos, sākotnējs ieceļošanas aizliegums, pasākumi, kas ierobežo Eiropas Kopienų uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai tās pagarināšanu — kurus paredz *Ausländergesetz* 3. panta 5. punkts, 12. panta 1. punkta otrais teikums un 14. pants, kā arī 1. pantā minēto personu izraidīšana vai aizvešana uz robežu ir pieļaujama tikai sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības interesēs (Eiropas Ekonomikas kopienų dibināšanas līguma 48. panta 3. punkts, 56. panta 1. punkts). Ārvalstnieki, kuriem ir pastāvīgā Eiropas Kopienų uzturēšanās atļauja, var tikt izraidīti tikai nopietnu valsts drošības vai sabiedriskās kārtības interešu dēļ.

2) 1. punktā minētos lēmumus vai pasākumus nedrīkst piemērot ekonomiskiem mērķiem.

3) 1. punktā minētie lēmumi vai pasākumi ir pieņemami tikai tad, ja ārvalstnieka personīgā rīcība to attaisno. Šis noteikums nav piemērojams lēmumiem vai pasākumiem, kurus pieņem veselības aizsardzības interesēs.

4) Kriminālā sodāmība pati par sevi nav pietiekama, lai pamatotu 1. punktā paredzētos lēmumus vai pasākumus.

[..]

7) Ja Eiropas Kopienu uzturēšanās atļaujas izsniegšana vai atjaunošana tiek atteikta, ja tiek pieņemts izraidīšanas lēmums vai ja aizvešana uz robežu pamatota ar nelabvēlīgu atzinumu, jānorāda termiņš, kādā ārvalstniekam ir jāatstāj teritorija, kurā piemērojams šis likums. Izņemot steidzamus gadījumus, šis termiņš ir vismaz piecpadsmit dienas, ja nav izdota nekāda Eiropas Kopienu uzturēšanās atļauja, un vismaz viens mēnesis, ja uzturēšanās atļauja ir jau bijusi izdota.

[..].”

3) Administratīvā procesa kodeksa 80. panta 2. punkts

“2) Suspensīva iedarbība tiek atcelta tikai:

[..]

4. gadījumos, kad iestāde, kas pieņēmusi administratīvu aktu vai kurai jāizskata prasība, nolēmj veikt tūlītēju izpildi, it īpaši sabiedrības interesēs vai kādai personai svarīgās interesēs.

Länder [federālās zemes] var arī nolemt, ka tiesību aizsardzības iespējas nav suspensīvas, ja tās izmanto, apstrīdot pasākumus, kurus *Länder* pieņem saskaņā ar federālajām tiesībām administratīvās izpildes ietvaros.

3) 2. punkta 4. teikumā paredzētajos gadījumos rakstveidā jāmotivē administratīvā akta nekavējošas izpildes īpašā interese. Nav nepieciešama īpaša motivācija, ja iestāde sabiedrības interesēs un drošības apsvērumu dēļ veic steidzamu pasākumu, nosaucot to par tādu, gaidāmu briesmu gadījumā, it īpaši tādu kaitējumu gadījumā, kas apdraud dzīvību, veselību vai īpašumu.”